

OP Yrityspankki Oyj:n osavuositiedot
1.1.–31.3.2019

OP Yrityspankki Oyj:n osavuositiedot 1.1.–31.3.2019

Sisällysluettelo

Toimintaympäristö	3
Konsernin tulos.....	4
Katsauskauden keskeiset tapahtumat.....	5
Konsernin vakavaraisuus.....	5
Luottoluokitukset.....	6
Konsernin riskiasema.....	6
Segmenttien tulos.....	9
Yrityspankki.....	9
Vakuutus	11
Muu toiminta	13
Konsernin rakennejärjestelyt.....	14
Henkilöstö ja palkitseminen.....	14
Varsinaisen yhtiökokouksen päätöksiä.....	14
Katsauskauden jälkeiset tapahtumat	14
Tuloslaskelma	15
Laaja tuloslaskelma.....	15
Tase.....	16
Oman pääoman muutoslaskelma.....	17
Rahavirtalaskelma.....	18
Segmenttikohtaiset tiedot.....	19
Liitetaulukot	21

OP Yrityspankki Oyj:n osavuositiedot 1.1.–31.3.2019

Tulos ennen veroja
1–3/2019

64 milj. €

Korkokate
1–3/2019

+4 %

Vakuutuskatte
1–3/2019

-16 %

CET1-
vakavaraisuus
31.3.2019

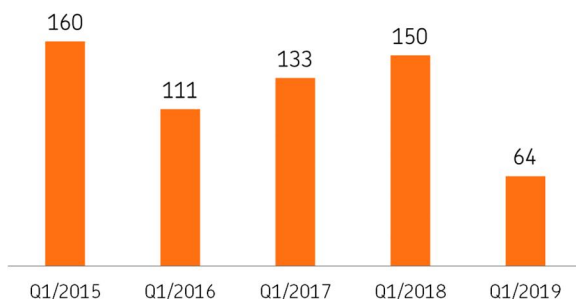
14,6 %

- Konsernin tulos ennen veroja laski 64 miljoonaan euroon (150). Korkokate kasvoi 4 % 67 miljoonaan euroon. Tuottoja laski vakuutuskatteen ja sijoitusten tuottojen pienentyminen sekä kulujen kasvu lähinnä EU:n vakausmaksusta johtuen. Saamisten arvonalentumiset olivat edelleen matalalla tasolla.
- Konsernin uudet segmentit ovat vuoden 2019 alusta Yrityspankki, Vakuutus ja Muu toiminta.
- Yrityspankin tulos ennen veroja heikkeni 59 % 45 miljoonaan euroon sijoitustoiminnan nettotuottojen laskettua ja EU:n vakausmaksusta johtuen. Luottokanta kasvoi vuodessa 10 % 22,5 miljardiin euroon. Kulu-tuotto-suhde oli 56,0 % (31,7).
- Vakuutuksen tulos ennen veroja laski 14 % 29 miljoonaan euroon korvauskulujen kasvun heikennettyä vakuutuskatetta. Operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 97,5 prosenttia (93,2).
- Muun toiminnan tulos ennen veroja oli -11 miljoonaa euroa (6) sijoitustoiminnan nettotuottojen laskettua. Maksuvalmius ja rahoituksen saatavuus säilyivät hyvänä.

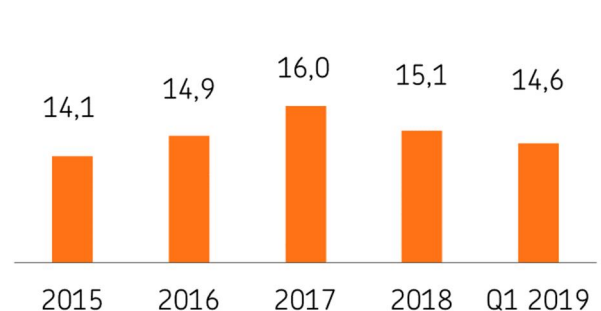
Tulos ennen veroja, milj. €	1–3/2019	1–3/2018	Muutos, %	1–12/2018
Yrityspankki	45	109	-58,8	361
Vakuutus	29	34	-14,2	120
Muu toiminta	-11	6	-278,1	-42
Konserni yhteensä	64	150	-57,5	439
Oman pääoman tuotto (ROE), %	5,0	12,0	-7,0*	8,5
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,30	0,76	-0,5*	0,54

Tuloksen vertailulukuna on käytetty vuoden 2018 vastaavien jaksojen lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten erien vertailulukuna on käytetty vuoden 2018 lopun tilannetta, ellei toisin mainita. *Suhdeluvun muutos

Tulos ennen veroja, milj. €

Ydinvakavaraisuussuhde (CET1), %

Toimintaympäristö

Vuosi 2019 alkoi epävarmoissa tunnelmissa. Luottamus maailmantalouteen oli tammikuussa heikoimmillaan sitten vuoden 2016 alkusyksyn. Epävarmuus kuitenkin laantui vähitellen, ja suhdanneindikaattorit kohentuivat ensimmäisen vuosineljänneksen kuluessa. Maailmantalouden kasvu jatkui ennakkotietojen mukaan kohtalaisen hyvänä. Euroalueen talous kasvoi yhä vaimeasti.

Epävarmuuden hellittäessä osakemarkkinat toipuivat selvästi vuoden lopusta. Myös monien raaka-aineiden hinnat kallistuivat. Sen sijaan pitkät markkinakorot laskivat selvästi. Euroalueen lyhyet markkinakorot säilyivät vakaina.

Euroalueella sekä inflaatio että markkinoiden inflaatio-odotukset laskivat. Euroopan keskuspankki kertoi maaliskuussa aikovansa pitää ohjaukskorot korkeintaan nykytasolla vuoden loppuun saakka. Samalla keskuspankki ilmoitti aloittavansa syyskuussa uuden kohdennettujen pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden sarjan.

Suomen talouskasvu jatkui verrattain hyvänä mutta hidastui hieman. Työllisyys koheni yhä, ja kotitalouksien luottamus omaan talouteen säilyi vahvana. Yleinen luottamus Suomen talouteen laski pitkän ajan keskiarvon tuntumaan. Vienti veti vuoden alussa hyvin, ja yritysten liikevaihto jatkoi kohtalaisen hyvässä kasvussa.

Asuntorakentaminen jatkui yhä vilkkaana. Asuntomarkkinoiden kehitys jatkui vakaana. Asuntojen hinnat nousivat keskimäärin hieman edellisen vuoden alkuun nähden.

Talouskehitys on vähitellen vaimenemassa, mutta ei niin jyrkästi kuin vuodenvaihteessa rahoitusmarkkinoilla pelättiin. Euroalueella korot säilyivät tänä vuonna matalalla. Suomessa talouskasvu vaimenee yhä hieman, mutta talouden yleistilanne säilyy verrattain suotuisana.

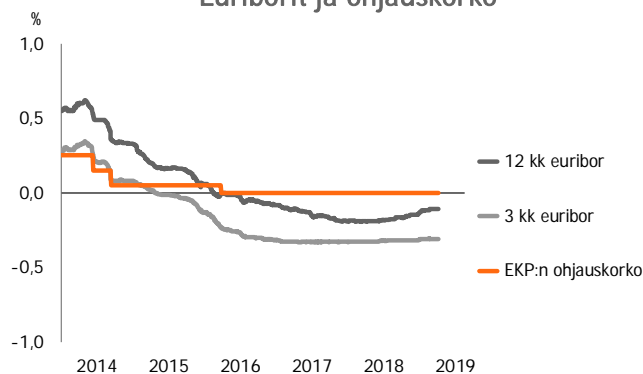
Kotitalouksien lainakanta kasvoi vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 2,4 prosenttia ja asuntolainat 1,9 prosenttia. Yritysluottokanta ilman asuntoyhteisöluottoja kohosi 4,6 prosenttia vuodentakaisesta. Asuntoyhteisöluottojen kasvu kiihtyi alkuvuonna 12,1 prosenttiin. Pankkibarometrin tulokset ennakoivat kotitalousluottojen kysynnän jatkuvan vaisuna ja yritysluottojen kysynnän vähenevän.

Talletuskanta kasvoi alkuvuonna 4,7 prosentin vuosivauhtia. Kotitaloustalletukset kasvoivat 7,7 prosenttia ja yritystalletukset 8,0 prosenttia. Julkisyhteisötalletuskanta kutistui 16,3 prosenttia viime vuoden vastaavasta ajankohdasta.

Suomeen rekisteröityjen sijoitusrahastojen arvo kohosi vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä 4,6 prosenttia 115,1 miljardiin euroon. Noin viiden miljardin euron suuruinen positiivinen arvonmuutos oli suotuisan markkinakehityksen ansiota, sillä rahastojen nettomerkinnot olivat samaan aikaan negatiiviset 852 miljoonaa euroa.

Pörssikurssien alkuvuoden nousun ansiosta vakuutusyhtiöiden sijoitustuottojen kehitys on ollut myönteistä.

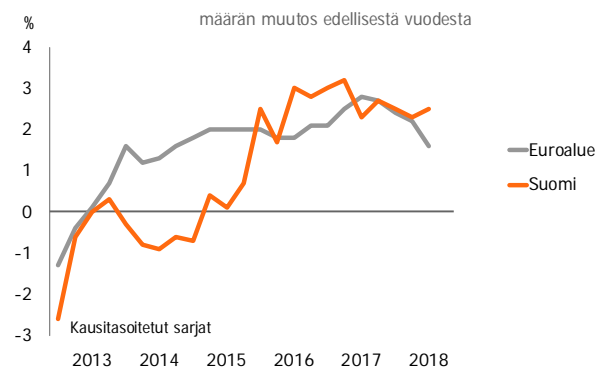
Euriborit ja ohjaukorko

Lähde: Suomen Pankki

BKT

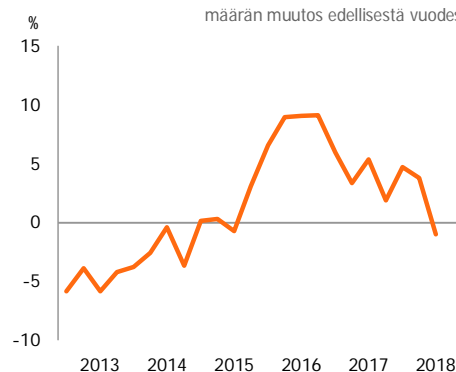
määrän muutos edellisestä vuodesta

Lähteet: Eurostat, Tilastokeskus

Investoinnit Suomessa

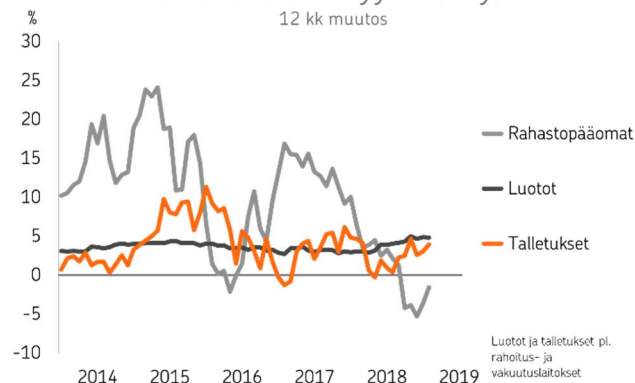
määrän muutos edellisestä vuodesta

Lähde: Tilastokeskus

Finanssialan volyymikehitys

12 kk muutos

Lähteet: Suomen Pankki, Suomen Sijoitustutkimus Oy

Konsernin tulos

Milj. €	1–3/ 2019	1–3/ 2018	Muutos, %	1–12/ 2018
Korkokate	67	65	4,0	274
VakuutusKate	109	129	-15,8	548
Nettopalkkiotuotot	-5	-3	67,6	-23
Sijoitustoiminnan nettotuotot	86	74	16,3	200
Liiketoiminnan muut tuotot	10	11	-12,1	47
Tuotot yhteensä	267	276	-3,4	1 046
Henkilöstökulut	46	46	0,3	159
Poistot ja arvonalentumiset	13	15	-17,3	83
Liiketoiminnan muut kulut	101	84	20,8	369
Kulut yhteensä	160	145	10,4	611
Saamisten arvonalentumiset	-4	10	-142,7	-13
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-1	0	120,1	-2
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	-38	9	-524,6	19
Tulos ennen veroja yhteensä	64	150	-57,5	439

Vuoden 2018 vertailulukuja on muutettu liitetaulukoissa kuvatulla tavalla kaupankäynnin korkotuotto ja -kulujen esittämisen muutoksen seurauksena.

Taloudelliset tavoitteet	31.3.2019	31.12.2018	Tavoite
Asiakaskokemus, NPS (-100–+100)	75	71	70
CET1-vakavaraisuus, %	14,6	15,1	15
Taloudellisen pääomavaateen tuotto, %	11,4	14,4	22
Nykyliiketoiminnan kulut (liukuva 12 kk) *, milj. €	605	593	Kulutaso 2020 alle 2015 tason (475)
Osinkosuhde tilikauden tuloksesta, %		49,9	50

*Kuluista vähennetty terveys- ja hyvinvointiliiketoiminnan kulut.

Katsauskauden tulos

Konsernin tulos ennen veroja oli 64 miljoonaa euroa (150). Tuotot laskivat 3,4 prosenttia ja kulut kasvoivat 10,4 prosenttia. Korkokate kasvoi, mutta tuottoja pienensi vertailukautta pienempi vakuutusKate. Kuluja kasvattivat EU:n vakausmaksu ja ICT-kulut. Tulosta heikensivät sijoitusten tuottojen lasku ja arvonalentumiset, jotka kasvoivat vertailukaudesta, mutta olivat edelleen alhaisella tasolla.

Korkokate kasvoi 67 miljoonaan euroon (65). Yrityspankin korkokate parani luottokannan kasvettua vertailukaudesta. VakuutusKate laski 109 miljoonaan euroon (129) vertailukautta huonomman vahinkokehityksen seurauksena. Nettopalkkiotuotot olivat -5 miljoonaa euroa (-3). Nettopalkkiotuottoja kasvattivat vertailukautta suuremmat palkkiotuotot arvopapereiden välityksestä. Konserni maksaa OP Ryhmän jäsenpankeille vahinkovakuutusten ja johdannaisten myynnistä palkkioita, jotka kasvattavat palkkiokuluja ja heikentävät nettopalkkiotuotot

negatiivisiksi. Johdannaistuotteista maksetut palkkiot jäsenpankeille kasvoivat vertailukaudesta.

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 86 miljoonaa euroa (74). Osaan vahinkovakuutuksen oman pääoman ehtoisista sijoituksista sovelletaan väliaikaista poikkeusmenettelyä (overlay approach), mikä heikensi katsauskauden tulosta 38 miljoonaa euroa. Väliaikaisen poikkeusmenettelyn piirissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutokset esitetään oman pääoman käyvän arvon rahastossa. Yhteensä sijoitusten tuotot pienenevät 35 miljoonaa euroa. Yrityspankki-segmentin sijoitustoiminnan nettotuotot laskivat 35 miljoonaa euroa ja muun toiminnan 13 miljoonaa euroa. Vakuutuksen sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat 60 miljoonaa euroa, väliaikainen poikkeusmenettely mukaan luettuna 12 miljoonaa euroa. Vahinkovakuutuksen sijoitusten tuotto käyvin arvo oli 2,8 prosenttia (-0,1) ilman vakuutusvelan korkoriskiä suojaavia johdannaisia.

Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot kasvoivat 28 miljoonaan euroon (21).

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot olivat 61 miljoonaa euroa (57). Tähän sisältyviä johdannaistoiminnan tuottoja heikensivät katsauskaudella tehdyt arvostusmallien muutokset, jotka pienensivät tuottoja 22 miljoonaa euroa. Lisäksi korkojen muutokset ja markkinamuutoksista johtuvat johdannaisten luotto- ja vastapuoliriskin arvomuutokset heikensivät tulosta 7 miljoonaa euroa. Tulosvaikutteiset käyvän arvon muutokset sijoituksista kasvattivat tulosta 37 miljoonaa euroa. Osingot olivat 8 miljoonaa euroa (8).

Kokonaiskulut kasvoivat 10,4 prosenttia 160 miljoonaan euroon (145). Henkilöstökulut olivat vertailukauden tasolla 46 miljoonaa euroa. Poistot ja arvonalentumiset pienentyivät 13 miljoonaan euroon (15). Liiketoiminnan muita kuluja kasvattivat ICT-kulujen kasvu 8 miljoonalla eurolla ja viranomaismaksut 14 miljoonalla eurolla, lähinnä EU:n vakaussuorituksen johdosta. Kehittämismenot olivat 25 miljoonaa euroa (22). Nämä sisältävät lisenssimaksuja, ostettuja palveluita, muita hankkeisiin liittyviä ulkoisia kustannuksia sekä omaa työtä. Kehittämismenoista on aktivoitu 9 miljoonaa euroa (7).

Saamisten arvonalentumiset nettona olivat 4 miljoonaa euroa. Vertailukaudella arvonalentumiset paransivat tulosta 10 miljoonaa euroa. Luotto- ja takaustappiot sekä odotettavissa olevat luottotappiot saamisista yleisöltä ja taseen ulkopuolista eristä kasvoivat vertailukaudesta 14 miljoonaa euroa. Odotettavissa olevat luottotappiot saamistodistuksista eivät olleet merkittäviä.

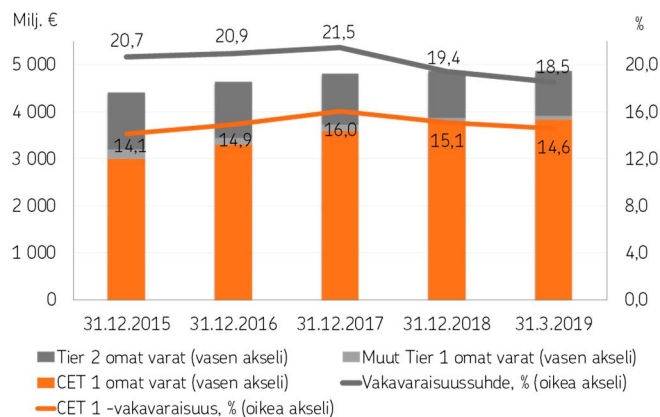
Katsauskauden keskeiset tapahtumat

OP Ryhmän keskusyhteisön hallintoneuvosto päätti 6.6.2018 OP Ryhmän keskusyhteisön johtokunnan uudesta työnjaosta, mikä muutti segmenttirakennetta OP Ryhmässä ja OP Yrityspankki -konsernissa vuoden 2019 alusta. OP Yrityspankki -konsernin uudet segmentit ovat Yrityspankki, Vakuutus ja Muu toiminta.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) päätti 11.2.2019 laajan selvityksen, joka liittyi OP Ryhmän asiakasetuohjelmaan sekä toimintaan vähittäispankkipalveluissa ja vahinkovakuutusmarkkinoilla. Selvityksen mukaan OP Ryhmä toimii kilpailulain mukaisesti, eikä OP:n bonusjärjestelmä ole kilpailulain vastainen. KKV katsoo, että OP:n toiminnalla ei ole markkinoiden sulkemiseen johtavia vaikutuksia vahinkovakuutusmarkkinoilla. Selvityksen myötä KKV on päättänyt asian käsittelyn.

Konsernin vakavaraisuus

Omat varat ja vakavaraisuus

Luottolaitosvakavaraisuus

Konsernin CET1-vakavaraisuus oli katsauskauden lopussa 14,6 prosenttia (15,1). Tavoite konsernin CET1-vakavaraisuudelle on 15 prosenttia.

Luottolaitostoiminnan vakavaraisuus on vahva suhteessa lakisääteeseen ja viranomaisen asettamiin vakavaraisuusvaatimuksiin. Lakisääteinen minimi vakavaraisuussuhteelle on 8 prosenttia ja CET1-vakavaraisuudelle 4,5 prosenttia. Luottolaitoslain mukainen 2,5 prosentin kiinteä lisäpääomavaatimus nostaa käytännössä alarajan vakavaraisuussuhteelle 10,5 prosenttiin ja CET1-vakavaraisuudelle 7 prosenttiin.

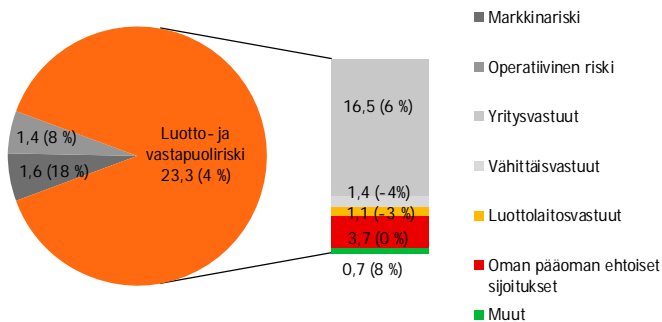
Ydinpääoma oli katsauskauden lopussa 3,8 miljardia euroa (3,8). Ydinpääomaan ei lueta vakuutusliiketoiminnan tulosta.

Kokonaisriski oli katsauskauden lopussa 26,3 miljardia euroa (25,0) eli 5,1 prosenttia suurempi kuin viime vuodenvaihteessa. Luottoriskin keskimääräiset riskipainot nousivat hieman. Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän sisäiset vakuutusyhtiösijoitukset käsitellään riskipainotettuina erinä EKP:n luvan mukaisesti. Oman pääoman ehtoihin sijoituksiin sisältyy konsernin sisäisiä vakuutusyhtiöomistuksia riskipainotettuina erinä 3,7 miljardia euroa noin 280 prosentin riskipainolla.

OP Yrityspankki -konserni kuuluu OP Ryhmään, jonka vakavaraisuutta valvotaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymän (Rava) valvonnasta annetun lain mukaan. Osana OP Ryhmää OP Yrityspankki on EKP:n valvonnassa.

Finanssivalvonta tekee makrovakauspäätöksen neljännesvuosittain. Finanssivalvonta päätti maaliskuussa 2019 edelleen olla asettamatta pankeille syklisyyttä vähentävää lisäpääomavaatimusta.

**Kokonaisriski 31.3.2019,
 yhteensä 26,3 mrd. €
 (muutos vuoden alusta 5 %)**

Kriisinvirkautuksesta annetun lain mukaiset velat

Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinvirkautusta koskevan sääntelyn mukaan kriisinvirkautusviranomaisella on oikeus puuttua pankin liikkeeseen laskemien sijoitustuotteiden ehtoihin sijoittajan asemaan vaikuttavalla tavalla. OP Ryhmän kriisinvirkautusviranomainen on Brysselissä toimiva EU:n kriisinvirkautusneuvosto (Single Resolution Board, SRB). OP Ryhmän omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen (MREL) vaatimukseksi on asetettu 12,2 miljardia euroa eli 27,6 prosenttia vuoden 2016 lopun kokonaisriskin määrästä. OP Ryhmän tavoitteena on kattaa MREL -vaatimus omilla varoilla ja muilla huonomman etuoikeuden veloilla. OP Ryhmän MREL -suhdeluku oli arviolta 38 prosentin tasolla vuodenvaihteessa 2018. SRB on vahvistanut OP Ryhmän kriisinvirkautusstrategian, jossa kriisinvirkautustoimet kohdistettaisiin Single Point of Entry:nä toimivaan OP Yrityspankkiin.

Vahinkovakuutusyhtiöiden vakavaraisuus

Vahinkovakuutuksen omia varoja kasvatti sijoitusten arvonnousu. Vastaavasti osakkeiden arvonnousu kasvatti pääomavaateen määrää. Vakavaraisuusasema säilyi vuodenvaihteen tasolla.

Milj. €	31.3.2019	31.12.2018
Omat varat, milj. €*	879	818
Pääomavaade, milj. €*	666	621
Solvenssisuhde, %*	132	132
Solvenssisuhde, % (ilman siirtymäsääntöä)	132	132

*siirtymäsääntökset huomioiden.

Luottoluokitukset

OP Yrityspankki Oyj:n luottoluokitukset 31.3.2019

Luokituslaitos	Lyhyt varainhankinta	Näkymä	Pitkä varainhankinta	Näkymä
Standard & Poor's	A-1+	Vakaa	AA-	Vakaa
Moody's	P-1	Vakaa	Aa3	Vakaa

OP Vakuutus Oy:n luottoluokitukset 31.3.2019

Luokituslaitos	Luottoluokitus	Näkymä
Standard & Poor's	A+	Vakaa
Moody's	A2	Vakaa

OP Yrityspankki Oyj:llä ja OP Vakuutus Oy:llä on luottoluokitukset Standard & Poor's Global Ratings Europe Limitedistä ja Moody's Investors Service Ltd:stä. Yhtiöiden luottokelpoisuutta arvioidessaan luottoluokituslaitokset ottavat huomioon koko OP Ryhmän taloudellisen aseman.

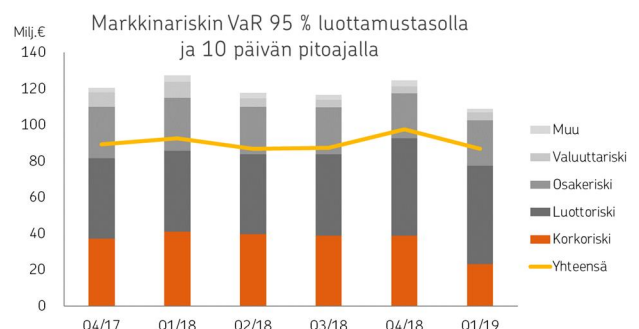
OP Yrityspankki Oyj:n luottoluokitukset eivät muuttuneet katsauskaudella.

Moody's nosti tammikuussa 2019 OP Vakuutus Oy:n taloudellista vahvuutta kuvaavaa luottoluokitusta yhdellä pykälällä A3:sta A2:een. Luottoluokituksen näkymät Moody's säilytti vakaina. Luokituksen noston taustalla oli vakuutus toiminnan tiivis integraatio OP:n liiketoimintaan ja pääomasuunnitteluun, vahva vahinkovakuutuksen markkinaosuus sekä hyvä taloudellinen asema.

Konsernin riskiasema

Konsernin rahoitus- ja maksuvalmius on hyvä. Rahoituksen saatavuus on säilynyt hyvänä.

Konsernin markkinariskiasema oli katsauskaudella vakaa. Markkinariskiä mittaava VaR-tunnusluku oli katsauskauden lopussa 87 miljoonaa euroa (98). VaR-tunnusluku sisältää vahinkovakuutusyhtiön kokonaistaseen, trading-toiminnan ja muun toiminnan likviditeettireservin sekä sisäisen pankin korkoposition.

Katsauskaudella compliance-toiminnon resursseja vahvistettiin compliance-valvonnan ja liiketoiminnan compliance-tuen parantamiseksi.

Operatiivisten riskien arvioidaan olevan tavoitteen mukaisesti maltillisella tasolla. Palveluiden kehittämisen nopeus asettaa kuitenkin operatiivisten riskien hallinnalle lisähaasteita. Toteutuneista operatiivisista riskeistä aiheutui katsauskaudella noin 0,3 miljoonan euron bruttokustannukset.

Yrityspankki

Yrityspankin keskeiset riskit ovat asiakasliiketoiminnasta syntyvä luottoriski sekä markkinariskit.

Luottoriskiasema säilyi vakaana ja riskitasoltaan maltillisena.

	31.3.2019	31.12.2018
Vastuut*, mrd. €	37,5	36,0
yritysassiakkaiden vastuut, mrd. €	31,3	30,4
henkilöasiakkaiden vastuut, mrd. €	2,0	1,9
muut vastuut, mrd. euroa	4,2	3,7
joista parhaimmissa luottoluokissa**, %	60,3	61,1
joista muissa luottoluokissa (pois lukien maksukyvyttömät), %	39,1	38,4
joista maksukyvyttömiksi luokitellut, %	0,6	0,5
maksukyvyttömiksi luokitellut***, mrd. €	0,2	0,2
Ongelmasaamiset****, mrd. €	0,2	0,1
Ongelmasaamiset luotto- ja takauskannasta, %	0,8	0,6
Järjestämättömät saamiset luotto- ja takauskannasta, %	0,5	0,4
Terveet lainanhoitojoustosaamiset luotto- ja takauskannasta, %	0,3	0,2
Terveet lainanhoitojoustosaamiset ongelmassaamisista, %	37,3	36,6

*Yrityspankki-segmentin vastuut. Johdannais- ja valuuttatradings sekä joukkolainat siirtyivät 1.1.2019 alkaen Muu toiminta -segmentistä Yrityspankki-segmenttiin. Vertailulukuna on oikaistu.

**Henkilöasiakkaiden luottoluokissa A+–B- olevat sopimukset ja luottoluokissa 1–5,5 (IG) olevien yritysasiakkaiden vastuut

***Henkilöasiakkaiden luottoluokissa F olevat sopimukset ja luottoluokissa 11–12 olevien yritysasiakkaiden vastuut

****Ongelmasaamisilla tarkoitetaan yli 90 päivää erääntyneitä saamisia, muita riskilliseksi luokiteltuja saamisia sekä saamisia, joihin kohdistuu asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuva lainanhoitojousto.

Lainanhoitojoustot ovat asiakkaan aloitteesta sovitteja helpotuksia alkuperäiseen maksuohjelmaan, ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikeuksista. Terveitä lainanhoitojoustosaamisia ovat koeajalla olevat järjestämättömistä saamisista jo tervehtyneet lainanhoitojoustosaamiset tai saamiset, joissa lainanhoitojousto on tehty sopimukseen, joka ei ollut järjestämätön. Muista kuin asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuneita maksuohjelmamuutoksia ei luokitella ongelmassaamisiksi.

Kahden asiakkaan asiakasriski ylitti vähennyserien ja muiden luottoriskin vähentämistekniikoiden jälkeen kymmenen prosenttia

omista varoista. Suurten asiakasriskien määrä oli 1,1 miljardia euroa ja asiakasriskejä kattavat omat varat 4,9 miljardia euroa (4,9).

Yritysvastuiden merkittävimmät toimialat	31.3.2019	31.12.2018
Energia, %	13,9	12,9
Palvelut, %	11,6	11,1
Kauppa, %	10,1	10,6
Muut toimialat, %	64,5	65,4
Yhteensä	100	100

Baltian liiketoiminnan vastuut kasvoivat 3,5 miljardiin euroon (3,3), joka oli 9,4 prosenttia (9,2) Yrityspankki-segmentin kokonaisvastuista.

Vakuutus

Vahinkovakuutuksen keskeiset riskit ovat vahinkokehitykseen liittyvät vakuustekniset riskit, vakuutusvelan katteena olevien sijoitusten markkinariskit, eläemuotoisen vakuutusvelan edunsaajien eliniän ennakoitua nopeampi kasvu, vakuutusvelan arvostamisessa käytetty korkotaso sekä vakuutusvelan diskonttokoron ja markkinakorkojen välinen ero.

Eliniän odotteen kasvu yhdellä vuodella kasvattaisi eläemuotoista vakuutusvelkaa 44 miljoonaa euroa (45). Vakuutusvelan arvostamisessa käytetyn korkotason lasku 0,1 prosenttiyksiköllä kasvattaisi vakuutusvelkaa 26 miljoonaa euroa (23).

Vahinkovakuutuksen vakuusteknisissä riskeissä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Vahinkovakuutuksen merkittävin markkinariski on markkinakorkojen laskun vakuutusvelan arvoa ja pääomavaadetta nostava vaikutus.

Sijoitusten riskiasema oli katsauskaudella vakaa. Riskiä mittaava VaR-tunnusluku oli katsauskauden lopulla 54 miljoonaa euroa (50). Sijoitussalkun omaisuuslajijakaumassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Vakuutusvelan korkoriskiä on suojattu korkojohdannaisien lisäksi joukkovelkakirjalainoin. Salkun korko- ja luottoriski säilyi vakaana. Vakuutusvelan korkoriskin suojausastetta on nostettu merkittävästi.

Muu toiminta

Muu toiminta -segmentin keskeiset riskit ovat likviditeettireservin luotto- ja markkinariskit sekä likviditeettiriskit. Merkittävien markkinariskitekijä on luottospreadien muutosten vaikutukset likviditeettireserviin sisältyvien saamistodistusten arvoon.

Likviditeettireservin saamistodistusten markkina-arvoon suhteutettu markkinariski (VaR 95 %) pysyi vakaana katsauskaudella. Omaisuuslajijakaumassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia.

OP Ryhmä turvaa maksuvalmiutensa OP Yrityspankin ylläpitämällä likviditeettireservillä, joka muodostuu pääasiassa talletuksista keskuspankkiin ja keskuspankkirahoituksen

vakuudeksi kelpaavista saamisista. Likvideettireservi riittää kattamaan lyhyen aikavälin rahoitustarpeen tiedossa olevien ja ennakoitujen maksuvirtojen sekä likvideettistressiskenaarion osalta.

OP Ryhmän maksuvalmiutta ja likvideettireservin riittävyyttä seurataan muun muassa maksuvalmiusvaatimusta mittaavalla LCR-suhdeluvulla. Sääntelyn mukaan LCR-suhdeluvun on oltava vähintään 100 prosenttia. OP Ryhmän LCR-suhdeluku oli maaliskuun lopussa 158 prosenttia (143).

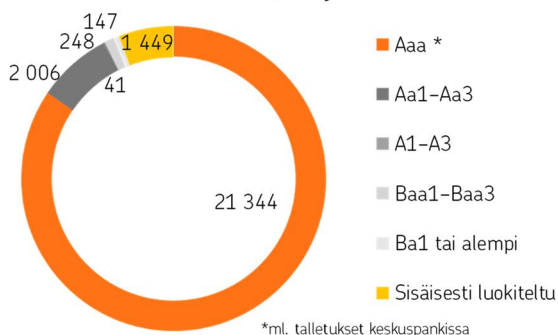
OP Ryhmän pitkäaikaisen rahoituksen riittävyyttä seurataan muun muassa rakenteellista rahoitusriskiä mittaavalla NSFR-suhdeluvulla. Sääntelyssä NSFR-suhdeluvulle ei ole vielä asetettu vähimmäisvaatimusta. OP Ryhmän NSFR-suhdeluku oli maaliskuun lopussa nykytulkintojen mukaan 113 prosenttia (111).

Likvideettireservi

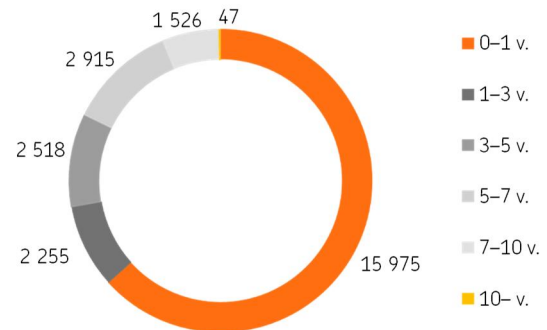
Mrd. €	31.3.2019	31.12.2018	Muutos, %
Talletukset keskuspankissa	14,5	12,2	18,4
Vakuuskelpoiset saamistodistukset	9,0	9,2	-2,1
Yhteensä	23,5	21,4	9,6
Ei-vakuuskelpoiset saamiset	1,8	1,3	33,6
Likvideettireservi markkina-arvoin	25,2	22,7	11,0
Vakuuden aliarvostus (Haircut)	-0,8	-0,7	15,1
Likvideettireservi vakuusarvoin	24,4	22,0	10,9

Likvideettireservi sisältää hyvän luottoluokituksen omaavien valtioiden, kuntien, rahoituslaitosten ja yritysten liikkeeseen laskemia saamistodistuksia ja arvopaperistettuja saamia.

Likvideettireservi luettavien rahoitusvarojen luottoluokitusjakauma 31.3.2019, milj.€

Likvideettireservi luettavien rahoitusvarojen maturiteettijakauma 31.3.2019, milj.€

OP Ryhmän keskusrahallaitoksena toimivalle OP Yrityspankki Oyj:lle osuuspankit ja OP Osuuskunta tytäryhtiöineen ovat merkittävä asiakasryhmä. Muu toiminta ja Yrityspankki-segmenttien yhteenlasketuista vastuista 15,3 prosenttia muodostui OP Ryhmän (pl. OP Yrityspankki -konserni) vastuista. Nämä vastuut vähenivät katsauskauden aikana 334 miljoonaa euroa eli 2,8 prosenttia. Luottokelpoisuudeltaan osuuspankkien ja OP Osuuskunnan vastuut ovat investointitasoa.

Muun toiminnan vastuut	31.3.2019	31.12.2018
Muun toiminnan kokonaisvastuut*, mrd. euroa	38,2	48,2
Julkisyhteisöjen vastuut, mrd. euroa	18,6	28,5
Rahoitus- ja vakuutuslaitosten vastuut, mrd. euroa	18,3	18,5
Yritys- ja asuntoyhteisövastuut, mrd. euroa	1,2	1,2
josta parhaimmissa luottoluokissa, %	99,9	99,8
josta muissa luottoluokissa, %	0,1	0,2

*Johdannais- ja valuuttatradings sekä joukkolainat siirtyivät 1.1.2019 alkaen Muu toiminta -segmentistä Yrityspankki-segmenttiin. Vertailulukku on oikaistu.

Segmenttien tulos

OP Yrityspankki -konsernin liiketoimintasegmentit ovat Yrityspankki ja Vakuutus. Muu toiminta -segmentissä esitetään liiketoimintasegmentteihin kuulumaton toiminta. Segmenttiraportointi laaditaan noudattaen konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Yrityspankki

- Tulos ennen veroja laski 59 prosenttia 45 miljoonaan euroon (109). Korkokate kasvoi 8,6 prosenttia 90 miljoonaan euroon. Tulosta laskivat kuitenkin EU:n vakuusmaksu ja johdannaispositioiden arvostusmalleihin tehdyt muutokset. Vertailukauden tulosta paransi lisäksi myyntivoitto.
- Luottokanta kasvoi vuodessa 10,1 prosenttia 22,5 miljardiin euroon.
- Saamisten arvonalentumiset olivat edelleen matalalla tasolla. Arvonalentumiset heikensivät tulosta 5 miljoonaa euroa (+10). Järjestämättömät saamiset olivat 0,5 prosenttia (0,4) luotto- ja takauskannasta.
- Merkitävimmät kehityspanostukset kohdistuivat rahoituksen ja maksamisen järjestelmien kehittämiseen.

Avainlukuja

Milj. €	1–3/2019	1–3/2018	Muutos, %	1–12/2018
Korkokate	90	83	8,6	349
Nettopalkkiotuotot	3	10	-65,6	21
Sijoitustoiminnan nettotuotot	13	48	-72,5	162
Liiketoiminnan muut tuotot	8	6	27,0	19
Tuotot yhteensä	114	146	-21,9	552
Henkilöstökulut	14	16	-14,5	30
Poistot ja arvonalentumiset	4	4	12,4	16
Liiketoiminnan muut kulut	46	26	74,0	134
Kulut yhteensä	64	46	38,0	180
Saamisten arvonalentumiset	-5	10	-148,3	-12
OP-bonukset	-1			
Tulos ennen veroja	45	109	-58,8	361
Kulu-tuotto-suhde, %	56,0	31,7	**24,3	32,6
Järjestämättömät saamiset luotto- ja takauskannasta, %*	0,5	0,5	**0,1	0,4
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,65	1,65	** -1,00	1,30
Koko pääoman tuotto ilman OP-bonuksia, %	0,66	1,65	** -0,99	1,30
	31.3.2019	31.3.2018	Muutos, %	31.12.2018
Luottokanta, mrd. €	22,5	20,4	10,1	22,3
Takauskanta, mrd. €	2,6	2,4	7,0	2,6

*Järjestämättömillä saamisilla tarkoitetaan yli 90 päivää erääntyneitä saamisista, muita riskillisiksi luokiteltuja saamisista sekä tällaisiin saamisiin kohdistuneita asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuvia lainanhoitojoustoja.

**Suhdeluvun muutos.

Yrityspankki-segmentti tarjoaa yritys- ja yhteisöasiakkaille rahoitus-, kassanhallintapalveluja sekä ulkomaankaupan rahoituspalveluja. Palvelutarjontaan kuuluvat myös velkaemissioiden järjestäminen, corporate finance -palvelut, custody-, osake-, valuutta-, rahamarkkina- ja johdannaistuotteet sekä sijoitustutkimus. Virossa, Latviassa ja Liettuassa OP Yrityspankilla on sivukonttorit ja rahoitusyhtiötuotteita tarjoavat tytäryhtiöt.

Yrityspankin luottokanta kasvoi vuodessa 10,1 prosenttia 22,5 miljardiin euroon. Takauskanta oli 2,6 miljardia euroa (2,6) ja sitovat nostamattomat luottolimiitit 4,5 miljardia euroa (4,3).

Katsauskaudella OP laajensi OP Autorahoitus -palvelun myös kuluttajien väliseen autokauppaan. OP Autorahoituksen myöntää OP Yrityspankki Oyj. Pääomamarkkinatuotteiden kysyntä kasvoi vertailukaudesta.

Huhtikuussa OP otti käyttöön saapuvat SEPA-pikasiirrot, joiden avulla asiakkaat voivat vastaanottaa reaaliaikaisia maksuja muista rahalaitoksista yhtenäisen euromaksualueen sisällä.

Katsauskauden tulos

Yrityspankin tulos ennen veroja laski 58,8 prosenttia 45 miljoonaan euroon (109). Tuotot laskivat 21,9 prosenttia ja kulut kasvoivat 38,0 prosenttia. Kulu–tuotto–suhde heikkeni vertailukauden tasolta ja oli 56,0 prosenttia (31,7).

Korkokate kasvoi 8,6 prosenttia luottokannan kasvun seurauksena 90 miljoonaan euroon (83). Nettopalkkiotuotot laskivat 3 miljoonaan euroon (10). Nettopalkkiotuottojen laskuun on syynä OP Ryhmän sisällä osuuspankeille maksettujen palkkioiden kasvu.

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 13 miljoonaa euroa ja pienensivät 72,5 prosenttia vertailukaudesta. Vertailukauden sijoitustoiminnan nettotuottoja kasvatti 15 miljoonan euron myyntivoitto. Korkojen ja muista markkinamuutoksista aiheutunut CVA-arvostus heikensi tulosta 7 miljoonaa euroa (+3). Johdannaispositioiden arvostusmalleihin tehdyt muutokset laskivat sijoitustoiminnan nettotuottoja 22 miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 2 miljoonaa euroa vertailukautta suuremmat. Saamisten arvonalentumiset heikensivät katsauskauden tulosta 5 miljoonaa euroa, kun vertailukaudella arvonalentumiset paransivat tulosta 10 miljoonaa euroa. Järjestämättömät saamiset olivat 0,5 (0,4) prosenttia luotto- ja takauskannasta.

Kulut olivat 64 miljoonaa euroa (46). Henkilöstökulut laskivat 2 miljoonaa euroa vertailukaudesta 14 miljoonaan euroon. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat vertailukaudesta 20 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muita kuluja kasvattivat EU:n vakausmaksut 13 miljoonaa euroa, vastaavaa kuluja ei kohdistunut vertailukaudelle. ICT-kulut olivat 21 miljoonaa euroa (14).

Vakuutus

- Tulos ennen veroja laski 14,2 prosenttia ja oli 29 miljoonaa euroa (34) korvauskulujen kasvun heikentäessä vakuutuskatetta.
- Vakuutusmaksutuotot laskivat 1,0 prosenttia (ilman vuonna 2018 myytyä Baltian liiketoimintaa kasvoivat 3,6 prosenttia).
- Operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 97,5 prosenttia (93,2) ja operatiivinen riskisuhde 70,5 prosenttia (65,6). Operatiivinen toimintakulusuhde oli 26,9 prosenttia (27,7).
- Sijoitustoiminnan nettotuotot väliaikainen poikkeusmenettely huomioiden olivat 27 miljoonaa euroa (15). Sijoitustaseen nettotuotto käyvin arvo oli 42 miljoonaa euroa (-13).
- Kehityspanostukset kohdistuivat sähköisten palveluiden kehittämiseen ja aloitettuun perusjärjestelmämuutokseen.

Avainlukuja

Milj. €	1–3/2019	1–3/2018	Muutos, %	1–12/2018
Vakuutusmaksutuotot	355	358	-1,0	1 466
Korvauskulut	245	229	7,3	917
Vakuutuskate	109	130	-15,7	549
Palkkiotuotot	9	7	25,6	31
Palkkiokulut	17	19	-12,2	73
Nettopalkkiotuotot	-8	-12	-	-41
Sijoitustoiminnan nettotuotot	65	6		9
Muut nettotuotot	-4	-1	332,6	6
Tuotot yhteensä	163	122	32,9	522
Henkilöstökulut	31	28	11,5	124
Poistot ja arvonalentumiset	8	11	-28,5	65
Liiketoiminnan muut kulut	55	57	-3,8	230
Kulut yhteensä	95	97	-2,2	419
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	0	0	4,3	-2
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	-38	9	-524,6	19
Tulos ennen veroja	29	34	-14,2	120
Koko pääoman tuotto (ROA), %	1,63	1,90	-0,28*	2,01
Koko pääoman tuotto ilman OP-bonusia, %	1,65	1,93	-0,28*	2,04
Operatiivinen yhdistetty kulusuhde, %	97,5	93,2		92,0
Operatiivinen riskisuhde, %	70,5	65,6		64,5
Operatiivinen toimintakulusuhde, %	26,9	27,7		27,4

* Suhdeluvun muutos.

Vakuutus-segmentti tarjoaa vahinkovakuutuspalveluita, ja toimintaa harjoitetaan Suomessa kolmessa yhtiössä. OP Vakuutus Oy on yleisvahinkovakuutusyhtiö, A-Vakuutus Oy on keskittynyt ammattiliikenteen vahinkovakuuttamiseen ja Vakuutusosakeyhtiö Eurooppalainen matkavakuuttamiseen. Vahinkovakuutuksen tuotteisiin kuuluvat yritys- ja yksityisasiakkaille myytävät vahinkovakuutukset. Vakuutukseen kuuluu myös Pohjola Terveys Oy, jolla on viisi Pohjola Sairaala.

OP Ryhmä ottaa käyttöön Pohjola-nimen vahinkovakuutusliiketoiminnassa 1.6.2019 lukien, jolloin OP Vakuutus Oy:n toiminimi muuttuu Pohjola Vakuutus Oy:ksi. Samanaikaisesti Pohjola Terveys Oy:n toiminimi muuttuu Pohjola Sairaala Oy:ksi.

Pohjola Terveys on tarkentanut strategiaansa ja keskittyy jatkossa ortopediaan ja urheiluklinikatoimintaan. Osana muutosta Pohjola Terveys Oy myy työterveyspalvelunsa Mehiläiselle, minkä arvioidaan toteutuvan 1.6.2019.

Sekä henkilö- että yritysasiakkaiden vakuutusmaksutuotot kasvoivat katsauskaudella. Maksutuotot kasvoivat yhteensä 3,6 prosenttia ilman vertailukauteen sisältyneitä myydyin Baltian liiketoiminnan maksutuottoja.

Asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä Pohjola Terveys Oy:n palveluihin. Leikkausasiakkaiden antama NPS-luku oli tammi-maaliskuussa 96 (97).

Merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat sähköisten asiointi- ja ostopalvelujen kehittämiseen sekä aloitettuun perusjärjestelmien uudistamiseen. Ajoneuvovakuutusasiakkaille lanseerattiin uusi 24/7-hätäpalvelu ajoneuvojen kaskovahinkojen hoitoon.

Katsauskauden tulos

Tulos ennen veroja oli 29 miljoonaa euroa (34). Vakuutuslaski 15,7 prosenttia 109 miljoonaan euroon korvauskulujen kasvun seurauksena.

Operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 97,5 prosenttia (93,2). Operatiiviset tunnusluvut eivät sisällä poistoja yrityskauppojen yhteydessä syntyneistä aineettomista hyödykkeistä.

Vakuutusmaksutuotot

Milj. €	1–3/2019	1–3/2018	Muutos, %
Henkilöasiakkaat	197	192	3,1
Yritysassiakkaat	157	151	4,2
Baltia		16	
Yhteensä	355	358	-1,0

Maksutuotot kasvoivat 3,6 prosenttia ilman vertailukauteen sisältyneitä Baltian maksutuottoja.

Korvauskulut ilman Baltiaa kasvoivat 10,1 prosenttia. Uusista omaisuuden ja toiminnan suurvahingoista aiheutuva korvausmeno oli vertailukautta suurempi. Tammi–maaliskuussa kirjattiin 26 uutta omaisuuden ja toiminnan suurvahinkoa (20), joiden omalla vastuulla oleva korvausmeno oli yhteensä 23 miljoonaa euroa (18). Tähän luokkaan kuuluvat yli 0,3 miljoonan euron vahingot. Lakisäätteisten eläkkeiden korvausvastuun muutos heikensi tulosta 9 miljoonaa euroa (10).

Muutokset aiempina vuosina tapahtuneisiin vahinkoihin, ilman diskonttokoron muutoksen vaikutusta, heikensivät vakuutusteknistä katetta -15 miljoonaa euroa (5). Operatiivinen riskisuhde ilman korvausten välillisiä hoitokuluja oli 70,5 prosenttia (65,6).

Kulut laskivat 2,2 prosenttia ja olivat 2 miljoonaa euroa pienemmät kuin vertailukaudella. Vertailukauteen sisältyy 3,3 miljoonaa euroa myydyin Baltian liiketoiminnan kuluja. Operatiivinen toimintakulusuhde, joka sisältää myös korvausten välilliset hoitokulut, oli 26,9 prosenttia (27,7).

Sijoitustoiminta

Tuotot sijoitustoiminnasta

Milj. €	1–3/2019	1–3/2018
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	23	4
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	49	8
Vahinkovakuutuserät	-7	-7
Sijoitustoiminnan nettotuotot	65	6
Väliaikainen poikkeusmenettely	-38	9
Yhteensä	27	15

Vahinkovakuutuksen sijoitustoiminnan tunnuslukuja

Milj. €	1–3/2019	1–3/2018
Sijoitustaseen nettotuotto, milj. €	42	-13
Sijoitusten tuotto käyvin arvoin, %*	2,8	-0,1
Korkosijoitusten Running Yield, %	1,5	1,5
	31.3.2019	31.12.2018
Sijoituskanta, milj. €	3 804	3 730
Investointitasolle luokiteltujen sijoitusten osuus, %	93	94
A-luokiteltuja saamia, vähintään, %	61	62
Modifioitu duraatio, %	4,4	4,3

* Ilman vakuutusvelan korkoriskiä suojaavia johdannaisia.

Sijoitustaseen nettotuotto on laskettu vähentämällä koko sijoitusomaisuuden tuotoista markkinaehtoisen vakuutusvelan arvomuutos.

Muu toiminta

- Tulos ennen veroja oli 11 miljoonaa euroa negatiivinen. Vertailukauden tulos oli 6 miljoonaa euroa positiivinen.
- Tulos sisälsi saamistodistusten myyntivoittoja 5 miljoonaa euroa (15) ja osinkotuottoja 0 miljoonaa euroa (1).
- Maksuvalmius ja rahoituksen saatavuus säilyivät hyvänä.

Avainlukuja

Milj. €	1–3/2019	1–3/2018	Muutos, %	1–12/2018
Korkokate	-16	-12	34,3	-54
Nettopalkkiotuotot	-1	0	5,7	-1
Sijoitustoiminnan nettotuotot	8	20	-62,4	27
Liiketoiminnan muut tuotot	2	2	35,5	6
Tuotot yhteensä	-7	9	-174,5	-21
Henkilöstökulut	0	1	-69,4	5
Muut kulut	4	3	56,5	14
Kulut yhteensä	4	4	19,4	20
Saamisten arvonalentumiset	0	0	94,2	-1
Tulos ennen veroja	-11	6	-278,1	-42
Saamiset ja velat yhteenliittymän keskusyhteisölle ja jäsenluottolaitoksille, nettorahoitusasema, mrd. €	-3,8	-0,6	534,1	-1,2

Muuhun toimintaan on keskitetty OP Ryhmää ja sen liiketoimintaa tukevat toiminnot kuten keskuspankki ja likviditeettireservi. Muun toiminnan vastuulla on myös jäsenluottolaitosten ja keskusyhteisökonsernin rahoituksen ja maksuvalmiuden hallinta. Se vastaa myös ryhmän tukkuvarainhankinnasta yhdessä OP-Asuntoluottopankki Oyj:n kanssa. Liiketoiminnan nettotuotot muodostuvat pääosin korkokatteesta ja sijoitustoiminnan nettotuotoista. Sen merkittävimmät riskilajit ovat markkinariskit ja luottoriski. Muussa toiminnassa esitetään lisäksi ne tuotot, kulut, sijoitukset ja pääomat, joita ei ole kohdistettu liiketoimintasegmenteille.

Katsauskauden tulos

Konsernin sisäistä toimintamallia on katsauskauden alusta muutettu siirtämällä korko- ja valuuttatradings sekä joukkovelkakirjalainakaupankäynti Muu toiminta -segmentistä Yrityspankki-segmenttiin. Lisäksi kaksi tytäryhtiötä on siirretty Vakuutus-segmenttiin. Vertailutiedot on oikaistu.

Muu toiminta -segmentin tulos ennen veroja oli 11 miljoonaa euroa negatiivinen. Vertailukauden tulos oli 6 miljoonaa euroa positiivinen. Tulos ennen veroja käyvin arvoin oli 1 miljoonaa euroa negatiivinen (-26).

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 8 miljoonaa euroa (20). Sijoitustoiminnan nettotuotot sisälsivät saamistodistusten myyntivoittoja 5 miljoonaa euroa (15) ja osinkotuottoja 0 miljoonaa euroa (1).

OP Yrityspankin rahoituksen saatavuus säilyi hyvänä. OP Yrityspankki laski liikkeeseen pitkäaikaisia senior-ehtoisia joukkovelkakirjalainoja tammi-maaliskuussa yhteensä 0,7 miljardia euroa. Helmikuussa laskettiin kansainvälisillä pääomamarkkinoilla liikkeeseen 500 miljoonan euron senior-ehtoinen vakuudeton vihreä joukkovelkakirjalaina, jonka maturiteetti on viisi vuotta. Ensimmäinen vihreä joukkovelkakirjalaina on suunnattu kansainvälisille vastuullisille instituutio-sijoittajille, ja sen kautta hankitut varat kohdistetaan kestäväan yritysrahoitukseen. Rahoitettavia toimialoja ovat uusiutuva energia, ympäristöystävällinen rakentaminen (green buildings) ja kestävä maankäyttö kestävan metsätalouden avulla.

Senior-ehtoisen tukkuvarainhankinnan velkakirjojen sekä TLTRO-II-rahoituksen keskimarginaali oli maaliskuussa 17 korkopistettä (14).

Yhteenliittymän keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten sijoitukset OP Yrityspankkiin olivat katsauskauden päättyessä 3,8 miljardia euroa suuremmat kuin niiden keskuspankista ottama rahoitus. Nettoaseman kehitykseen on vaikuttanut erityisesti OP-Asuntoluottopankin katettu joukkovelkakirjalainahankinta, joka ohjautuu aiempaa enemmän osuuspankkien sijoituksina keskuspankkiin.

Konsernin rakennejärjestelyt

OP Yrityspankki Oyj:llä on yritysasiakkaille pankkipalveluita tarjoavat tytäryhtiöt ja sivuliikkeet Virossa, Latviassa ja Liettuassa. OP Yrityspankki on selvittänyt erilaisia strategisia vaihtoehtoja Baltian pankkiliiketoimintojen osalta. Selvitys on saatu valmiiksi, ja OP Yrityspankki on päättänyt jatkaa nykyistä pankkiliiketoimintaa Baltiassa.

OP Vakuutus Oy ja Vakuutusosakeyhtiö Eurooppalainen ovat 15.3.2019 hyväksyneet sulautumissuunnitelman, jonka mukaan Vakuutusosakeyhtiö Eurooppalainen sulautuu OP Vakuutus Oy:öön. Sulautumisen täytäntöönpanon suunniteltu rekisteröintiajankohta on 31.10.2019. Sulautuminen edellyttää Finanssivalvonnan suostumusta.

OP Yrityspankki Oyj päätti 24.4.2019 siirtää erilliseen tytäryhtiöön OP Yrityspankin harjoittaman arvopapereiden säilytys- ja selvitysliiketoiminnan sekä säilytysyhteisöliiketoiminnan. Siirto on suunniteltu tehtävän elokuun loppuun mennessä. Siirrolla ei ole vaikutusta tulokseen ennen veroja.

Henkilöstö ja palkitseminen

Henkilöstön määrä kasvoi vuodenvaihteesta vakuutustoiminnassa, joissa henkilöstön määrää kasvatti pääosin ryhmän sisäiset järjestelyt.

Henkilöstön määrä

	31.3.2019	31.12.2018
Yrityspankki	671	679
Vakuutus	1 951	1 791
Muu toiminta	31	36
Yhteensä	2 653	2 507

OP Ryhmän ja OP Yrityspankin muuttuva palkitseminen jakautuu lyhyen aikavälin yrityskohtaiseen palkitsemiseen sekä ryhmätasoiseen pitkän aikavälin palkitsemiseen. OP Ryhmän ryhmätasoinen pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä muodostuu johdolle tarkoitetusta kannustinjärjestelmästä sekä muulle henkilöstölle tarkoitetusta henkilöstörahasosta. Kannustinjärjestelmiä laadittaessa on otettu huomioon finanssi- ja rahoitusalan palkitsemisjärjestelmiä koskeva sääntely.

Vuosille 2017–19 on vahvistettu johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä. Palkitsemisjärjestelmä 2017–19 noudattelee edellisen kolmivuotisen ansaintajakson pääperiaatteita. Lisäksi henkilöstölle suunnattu OP Ryhmän

henkilöstörahasoston palkitsemisjärjestelmä jatkuu vuoden ansaintajaksoin.

Pitkän aikavälin tavoitemittareiksi OP Osuuskunnan hallintoneuvosto on asettanut OP Ryhmän tuloksen ennen veroja, asiakaskokemuksen sekä mobiiliasioinnin kasvun (digitaalinen asiointi). Ryhmätasoiset tavoitteet ovat yhtenevät johdon kannustinjärjestelmässä ja OP Ryhmän henkilöstörahasossa.

Varsinaisen yhtiökokouksen päätöksiä

Varsinainen yhtiökokous 19.3.2019 vahvisti vuoden 2018 tilinpäätöksen, myönsi hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle vastuuvapauden ja päätti jakaa osinkoa 0,54 euroa osakkeelta yhteensä 173 miljoonaa euroa.

Hallituksen puheenjohtajana jatkaa yhtiöjärjestyksen mukaan OP Osuuskunnan johtokunnan puheenjohtaja Timo Ritakallio.

Hallituksen muiksi jäseniksi valittiin uudelleen Tony Vepsäläinen, Vesa Aho, Jarmo Viitanen ja Tiia Tuovinen.

Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab. KPMG Oy Ab:n nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Juha-Pekka Mylén.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

OP Ryhmä selvittää pitkän aikavälin tahtotilaansa jatkuvan menestyksen turvaavaksi ryhmärakenteeksi. Selvitystyöhön ja ryhmän tulevaisuuden pohdintaan osallistuvat kaikki ryhmän hallintoelimet, ja sen arvioidaan valmistuvan vuoden 2020 aikana.

Konsernin tuloslaskelma

Milj. €	Liite	1-3/ 2019	1-3/ 2018
Korkokate	3	67	65
Vakuutuskate	4	109	129
Nettopalkkiotuotot	5	-5	-3
Sijoitustoiminnan nettotuotot	6	86	74
Liiketoiminnan muut tuotot		10	11
Tuotot yhteensä		267	276
Henkilöstökulut		46	46
Poistot ja arvonalentumiset		13	15
Liiketoiminnan muut kulut	7	101	84
Kulut yhteensä		160	145
Saamisten arvonalentumiset	8	-4	10
OP-bonukset omistaja-asiakkaille		-1	0
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)		-38	9
Tulos ennen veroja		64	150
Tuloverot		13	30
Kauden tulos		51	120
Jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajien osuus tilikauden tuloksesta		50	116
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta		1	3
Kauden tulos		51	120

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. €	1-3/ 2019	1-3/ 2018
Kauden tulos	51	120
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)	-5	3
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		
Käyvän arvon rahaston muutos		
Käypään arvoon arvostamisesta	51	-36
Rahavirran suojauksesta	0	-2
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	38	-9
Muuntoerot	0	0
Tuloverot		
Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)	1	-1
Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		
Käypään arvoon arvostamisesta	-10	7
Rahavirran suojauksesta	0	0
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	-8	2
Kauden laaja tulos	118	84
Kauden laajan tuloksen jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajien osuus tilikauden laajasta tuloksesta	117	80
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden laajasta tuloksesta	1	3
Yhteensä	118	84

Konsernitase

Milj. €	Liite	31.3.2019	31.12.2018
Käteiset varat		14 483	12 239
Saamiset luottolaitoksilta		8 660	9 726
Johdannaissopimukset	16	4 473	3 663
Saamiset asiakkailta	18	22 523	22 351
Sijoitusomaisuus		17 024	16 353
Aineettomat hyödykkeet		720	722
Aineelliset hyödykkeet		123	117
Muut varat		1 898	1 489
Verosaamiset		72	65
Varat yhteensä		69 975	66 725
Velat luottolaitoksille		17 172	15 575
Johdannaissopimukset		3 678	3 287
Velat asiakkaille		15 905	16 422
Vakuutusvelka	9	3 453	3 157
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	10	20 981	20 338
Varaukset ja muut velat		2 783	1 897
Verovelat		435	421
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 477	1 482
Velat yhteensä		65 884	62 577
Oma pääoma			
Emoyhtiön omistajien osuus			
Osakepääoma		428	428
Käyvän arvon rahasto	11	59	-12
Muut rahastot		1 093	1 093
Kertyneet voittovarot		2 432	2 559
Määräysvallattomien omistajien osuus		79	80
Oma pääoma yhteensä		4 091	4 147
Velat ja oma pääoma yhteensä		69 975	66 725

Konsernin oman pääoman muutoslaskelma

Omistajille kuuluva oma pääoma

Milj. €	Osake- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräysval- lattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2019	428	-12	1 093	2 559	4 067	80	4 147
Tilikauden laaja tulos		71		46	117	1	118
Kauden tulos				50	50	1	51
Muut laajan tuloksen erät		71		-4	68		68
Voitonjako				-173	-173	-3	-175
Muut			0	0	0	1	1
Oma pääoma 31.3.2019	428	59	1 093	2 432	4 012	79	4 091

Omistajille kuuluva oma pääoma

Milj. €	Osake- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräysval- lattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 31.12.2017	428	164	1 093	2 404	4 089	60	4 149
IFRS 9 -siirtymän vaikutus 1.1.2018		-46		2	-45		-45
Oma pääoma 1.1.2018	428	118	1 093	2 406	4 044	60	4 104
Tilikauden laaja tulos		-38		119	80	3	84
Kauden tulos				116	116	3	120
Muut laajan tuloksen erät		-38		2	-36		-36
Voitonjako				-211	-211		-211
Muut			0	0	0	-6	-5
Oma pääoma 31.3.2018	428	79	1 093	2 314	3 914	58	3 972

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj. €	1-3/ 2019	1-3/ 2018
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden tulos	51	120
Tilikauden tulokseen tehdyt oikaisut	197	257
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-469	-574
Saamiset luottolaitoksilta	543	222
Johdannaissopimukset	-17	-28
Saamiset asiakkailta	-163	-333
Sijoitusomaisuus	-388	-177
Muut varat	-445	-258
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	1 886	-1 921
Velat luottolaitoksille	1 495	-358
Johdannaissopimukset	-21	3
Velat asiakkaille	-517	-1 531
Vakuutusvelka	59	10
Varaukset ja muut velat	870	-45
Maksetut tuloverot	-22	-24
Saadut osingot	8	9
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	1 650	-2 133
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-10	-12
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	1	4
B. Investointien rahavirta yhteensä	-9	-8
Rahoituksen rahavirrat		
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	8 169	6 274
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	-7 917	-5 393
Maksetut osingot	-173	-211
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	79	670
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	1 721	-1 470
Rahavarat tilikauden alussa	13 355	13 575
Rahavarat tilikauden lopussa	15 076	12 104
Saadut korot	264	271
Maksetut korot	-245	-252
Rahavarat		
Käteiset varat	14 483	11 562
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	593	542
Yhteensä	15 076	12 104

Segmenttikohtaiset tiedot

Segmenttien pääomitus perustuu luottolaitoslain mukaiseen OP Ryhmän vakavaraisuuslaskelmaan. Yrityspankki-segmentille on kohdistettu pääomia siten, että Ydinvakavaraisuus (CET1) on 22 prosenttia (21). Vakuutus-segmentille on kohdistettu pääomia siten, että Solvenssisuhde (SII) on 120 prosenttia (120). Pääomien allokoinnilla on vaikutusta segmentin maksamiin konsernin sisäisiin korkoihin.

Tulos tammi–maaliskuu 2019, milj. €	Yritys- pankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	Konserni yhteensä
Korkokate	90	-5	-16	-1	67
- josta sisäiset nettotulokset ennen veroja	-2	-4	5		
Vakuutuskate		109		0	109
Nettopalkkiotuotot	3	-8	-1	0	-5
Sijoitustoiminnan nettotuotot	13	65	8	0	86
Liiketoiminnan muut tuotot	8	1	2	-1	10
Tuotot yhteensä	114	163	-7	-3	267
Henkilöstökulut	14	31	0	0	46
Poistot ja arvonalentumiset	4	8	0	0	13
Liiketoiminnan muut kulut	46	55	4	-3	101
Kulut yhteensä	64	95	4	-3	160
Saamisten arvonalentumiset	-5	0	0		-4
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-1	0			-1
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)		-38			-38
Tulos ennen veroja	45	29	-11		64

Tulos tammi–maaliskuu 2018, milj. €	Yritys- pankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	Konserni yhteensä
Korkokate	83	-5	-12	-1	65
- josta sisäiset nettotulokset ennen veroja	-1	-3	4		
Vakuutuskate		130		0	129
Nettopalkkiotuotot	10	-12	0	0	-3
Sijoitustoiminnan nettotuotot	48	6	20	0	74
Liiketoiminnan muut tuotot	6	4	2	0	11
Tuotot yhteensä	146	122	9	-2	276
Henkilöstökulut	16	28	1	0	46
Poistot ja arvonalentumiset	4	11	0	0	15
Liiketoiminnan muut kulut	26	57	2	-2	84
Kulut yhteensä	46	97	4	-2	145
Saamisten arvonalentumiset	10	0	0		10
OP-bonukset omistaja-asiakkaille		0			0
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)		9			9
Tulos ennen veroja	109	34	6		150

Tase 31.3.2019, milj. €	Yritys- pankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	Konserni yhteensä
Käteiset varat	19	281	14 460	-277	14 483
Saamiset luottolaitoksilta	109	10	8 556	-15	8 660
Johdannaissopimukset	4 059	74	348	-9	4 473
Saamiset asiakkailta	23 218	0	28	-723	22 523
Sijoitusomaisuus	1 160	3 764	12 134	-35	17 024
Aineettomat hyödykkeet	51	649	20		720
Aineelliset hyödykkeet	2	118	2		123
Muut varat	322	890	692	-6	1 898
Verosaamiset	0	12	60		72
Varat yhteensä	28 940	5 799	36 301	-1 065	69 975
Velat luottolaitoksille	679		17 215	-723	17 172
Johdannaissopimukset	3 489	15	186	-11	3 678
Velat asiakkaille	11 340	136	4 721	-292	15 905
Vakuutusvelka		3 453			3 453
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 318		19 697	-34	20 981
Varaukset ja muut velat	1 045	547	1 195	-4	2 783
Verovelat	1	81	353	0	435
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-27	135	1 369		1 477
Velat yhteensä	17 845	4 367	44 736	-1 064	65 884
Oma pääoma					4 091

Tase 31.12.2018, milj. €	Yritys- pankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	Konserni yhteensä
Käteiset varat	19	249	12 199	-227	12 239
Saamiset luottolaitoksilta	116	15	9 614	-18	9 726
Johdannaissopimukset	3 448	32	185	-3	3 663
Saamiset asiakkailta	23 009	0	21	-679	22 351
Sijoitusomaisuus	878	3 633	11 878	-35	16 353
Aineettomat hyödykkeet	52	646	23	0	722
Aineelliset hyödykkeet	0	114	2	0	117
Muut varat	-180	749	1 116	-197	1 489
Verosaamiset	0	12	53	0	65
Varat yhteensä	27 341	5 451	35 092	-1 159	66 725
Velat luottolaitoksille	606		15 647	-679	15 575
Johdannaissopimukset	3 025	11	259	-9	3 287
Velat asiakkaille	11 442	136	5 089	-246	16 422
Vakuutusvelka		3 157			3 157
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 011		19 362	-34	20 338
Varaukset ja muut velat	609	561	919	-192	1 897
Verovelat	1	67	353	0	421
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-24	135	1 371		1 482
Velat yhteensä	16 670	4 067	43 000	-1 159	62 577
Oma pääoma					4 147

Liitetaulukot

1. Laatu- ja palvelusperiaatteet
2. Tunnusluvut ja niiden laskentakaavat
3. Korkokate
4. Vakuutuskate
5. Nettopalkkiotuotot
6. Sijoitustoiminnan nettotuotot
7. Liiketoiminnan muut kulut
8. Saamisten arvonalentumiset
9. Vakuutustoiminnan velat
10. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
11. Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen
12. Annetut vakuudet
13. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu
14. Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen rahoitusinstrumenttien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti
15. Taseen ulkopuoliset sitoumukset
16. Johdannaissopimukset
17. Rahoitusvarat ja -velat, jotka on vähennetty toisistaan tai joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen nettoutusjärjestely
18. Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta sekä ongelmasaamiset
19. Vakuutus-segmentin sijoitustoiminnan riskiasema
20. Luottolaitosvakavaraisuus
21. Vastuut luottoluokittain
22. Vakuutusyhtiöiden vakavaraisuus
23. Lähipiiriliiketoimet

Liite 1. Laatimisperiaatteet

Osavuositarkastus on laadittu IAS 34 -standardin Osavuositarkastukset ja vuoden 2018 tilinpäätöksessä esitettyjen laatimisperiaatteiden mukaan.

Osavuositarkastus on tilintarkastamaton. Kaikki osavuositarkastuksen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta.

Osavuositarkastus on julkaistu suomen, englannin ja ruotsin kielellä. Suomenkielinen osavuositarkastus on virallinen, jota käytetään, mikäli havaitaan ristiriitaisuutta kieliversioiden välillä.

Esittämistavan muutokset

Aiemmin korkokatteessa esitetyt kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien saamistodistusten ja johdannaisten korkotuotot ja -kulut on esitetty 1.1.2019 lähtien sijoitustoiminnan nettotuotoissa. Muutos on tehty takautuvasti. Vertailukauden 1–3/2018 korkokatteesta siirrettiin nettokorkoja yhteensä 4 miljoonaa euroa sijoitustoiminnan nettotuottoihin (10 miljoonaa euroa 1–12/2018). Muutoksen yhteydessä täsmennettiin myös korkokatteen sisällä olevien erien esittämistä.

Aiemmin muissa varoissa ja veloissa esitetyt kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien saamistodistusten ja johdannaisten siirtyvät korot on esitetty 1.1.2019 lähtien taseen johdannaissopimukset-erissä. Samalla tarkennettiin näiden sopimusten korkojen netotusmenettelyä. Muutos on tehty takautuvasti. Muutoksen seurauksena vertailukauden 31.12.2018 taseen vastaavien muut saamiset pienenevät 159 miljoonaa euroa, sijoitusomaisuus kasvoi 3 miljoonaa euroa ja johdannaissopimukset kasvoivat 171 miljoonaa euroa. Taseen vastattavien varaukset ja muut velat pienenevät 231 miljoonaa euroa, johdannaissopimukset kasvoivat 244 miljoonaa euroa ja yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat kasvoivat 2 miljoonaa euroa. Muutosten seurauksena taseen määrä kasvoi yhteensä 15 miljoonaa euroa 31.12.2018.

Korvauksellisuuden yhteydessä yhtiön haltuun otettu vahingoittunut omaisuus tai vahinkoihin liittyvät riidattomat regressisaamiset vähennetään vakuutusvelasta 1.1.2019 lähtien. Aiemmin erät, 62 miljoonaa euroa, esitettiin taseen muissa varoissa.

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöönotto 1.1.2019

OP Yrityspankki otti käyttöön 1.1.2019 alkaen IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin, jonka mukaan vuokralle otetut vuokrasopimukset on kirjattu taseeseen käyttöoikeusomaisuuseräksi ja vuokrasopimusvelaksi. OP Yrityspankki sovelsi siirtymässä rajoitetusti takautuvaa menetelmää, ja täten se ei oikaissut vertailuvuoden tietoja. Standardiin siirtymän vaikutukset ja siirtymälaskelma on esitetty OP Yrityspankin vuoden 2018 tilinpäätöksen liitetiedoissa. Vuokralle otetut sopimukset ovat pääosin toimitilojen vuokrasopimuksia. Vuokralle otetut käyttöoikeusomaisuuserät esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja ne poistetaan pääsääntöisesti vuokra-aikana. Vastaava vuokrasopimusvelka esitetään varauksissa ja muissa veloissa sekä niiden korkokulut korkokatteessa. Johdon harkintaa on käytetty arvioitaessa toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten vuokra-aikaa ja määriteltäessä lisäluoton koroksi OP Ryhmän keskuspankin noteeraama korko, jolla keskuspankki antaa luottoa osuuspankeille ja OP Ryhmän tytäryrityksille. Käyttöoikeusomaisuuserä oli 7 miljoonaa euroa 31.3.2019.

Uudet segmentit 1.1.2019

OP Ryhmän keskusyhteisön hallintoneuvosto päätti 6.6.2018 OP Ryhmän keskusyhteisön johtokunnan uudesta työnjaosta, mikä muutti segmenttirakennetta vuoden 2019 alusta. OP Yrityspankki siirtyi julkaistavassa osavuositarkastus- ja tilinpäätösraportoinnissa uusien segmenttien mukaiseen raportointiin vuoden 2019 ensimmäisestä osavuositarkastuksesta lukien. Vertailuvuoden 2018 segmenttitiedot on oikaistu vastaamaan uutta segmenttijakoa.

OP Yrityspankki -konsernin liiketoimintasegmentit ovat Yrityspankki ja Vakuutus. Liiketoimintasegmentteihin kuulumaton toiminta esitetään segmentissä "Muu toiminta". Segmenttiraportointi noudattaa konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita. Segmenttijako ja esittämistapa perustuvat johdon raportointiin. Segmenttien tulosta ja kannattavuutta seurataan tulos ennen veroja tasolla.

Yrityspankki

Yrityspankki tarjoaa yritys- ja yhteisöasiakkaille rahoitus-, kassanhallintapalveluja sekä ulkomaankaupan rahoituspalveluja. Palvelutarjontaan kuuluvat myös velkaemissioiden järjestäminen, corporate finance -palvelut, custody-, osake-, valuutta-, rahamarkkina- ja johdannaistuotteet sekä sijoitustutkimus. Virossa, Latviassa ja Liettuaissa OP Yrityspankilla on sivukonttorit ja rahoitusyhtiötuotteita tarjoavat tytäryhtiöt. Liiketoiminnan nettotuotot muodostuvat pääosin korkokatteesta, palkkiotuotoista ja sijoitustoiminnan nettotuotoista. Kulut muodostuvat pääosin henkilöstö- ja ICT-kuluista. Liiketoiminnan merkittävin riskilaji on luottoriski, mutta liiketoimintaan sisältyy myös markkinariskejä ja operatiivisia riskejä.

Vakuutus

Vakuutus tarjoaa vahinkovakuutuspalveluita, ja toimintaa harjoitetaan Suomessa kolmessa yhtiössä. OP Vakuutus Oy on yleisvahinkovakuutusyhtiö, A-Vakuutus Oy on keskittynyt ammattiliikenteen vahinkovakuuttamiseen ja Vakuutusosakeyhtiö Eurooppalainen matkavakuuttamiseen. Vahinkovakuutuksen tuotteisiin kuuluvat yritys- ja yksityisasiakkaille myytävät vahinkovakuutukset. Liiketoiminnan nettotuotot muodostuvat pääosin vakuutuskatteesta ja sijoitustoiminnan nettotuotoista. Vahinkovakuutusliiketoiminnan merkittävimmät riskit ovat vakuutusriskit sekä sijoitusriskit.

Vakuutukseen kuuluu myös Pohjola Terveys Oy, jolla on viisi Pohjola sairaalaa. Sairaalat tarjoavat kattavat erikoissairaanhoidon palvelut, tutkimukset, leikkauspalvelut ja kuntoutuksen. Pohjola Sairaaloiden tulos syntyy lääkäripalkkioista sekä toimenpiteiden ja diagnostiikan laskutuksesta. Terveys- ja hyvinvointipalvelujen merkittävimmät riskit ovat operatiiviset riskit.

Konsernissa henkilöstön lakisääteisiin etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin liittyviä riskejä kohdistuu ainoastaan Vakuutus-segmenttiin. Näihin liittyvä riskitaso on kuitenkin maltillinen.

Muu toiminta

Muuhun toimintaan on keskitetty OP Ryhmää ja sen liiketoimintaa tukevat toiminnot kuten keskuspankki ja likvideettireservi. Muun toiminnan vastuulla on myös jäsenluottolaitosten ja keskusyhteisökonsernin rahoituksen ja maksuvalmiuden hallinta. Se vastaa myös ryhmän tukkuvarainhankinnasta yhdessä OP-Asuntoluottopankki Oyj:n kanssa. Liiketoiminnan nettotuotot muodostuvat pääosin korkokatteesta ja sijoitustoiminnan nettotuotoista. Sen merkittävimmät riskilajit ovat markkinariskit ja luottoriski. Muussa toiminnassa esitetään lisäksi ne tuotot, kulut, sijoitukset ja pääomat, joita ei ole kohdistettu liiketoimintasegmenteille.

Segmenttiraportoinnin laatimisperiaatteet

Segmenttiraportointi noudattaa konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita. Segmenteille on kohdistettu ne tuotot, kulut, varat ja velat, joiden on katsottu välittömästi kuuluvan ja olevan järkevällä perusteella kohdistettavissa segmenteille. Ne tuotot, kulut, sijoitukset ja pääomat, joita ei ole kohdistettu segmenteille, sekä segmenttien väliset konsernieliminoinnit raportoidaan sarakkeessa "Konsernieliminoinnit".

Segmenttien pääomitus perustuu luottolaitoslain mukaiseen OP Ryhmän vakavaraisuuslaskelmaan. Vakavaraisuuslaskennan mukaiset pääomavaateet on jaettu liiketoimintasegmenteille. Yrityspankki-segmentille on kohdistettu pääomia siten, että ydinvakavaraisuus (CET1) on 22 prosenttia (21). Vakuutus-segmentille on kohdistettu pääomia siten, että Vakuutuksen solvenssisuhde (SII) on 120 prosenttia (120). Pääomien allokoinnilla on vaikutusta segmentin maksamiin konsernin sisäisiin korkoihin. Oman pääoman kohdistus liiketoimintasegmenteille suoritetaan muuhun toimintaan sisältyvän OP Ryhmän keskuspankin avulla, jolloin tavoitetasosta poikkeavien omien pääomien tulosvaikutus näkyy Muun toiminnan tuloksessa.

Liite 2. Tunnusluvut ja niiden laskentakaavat

	1-3/2019	1-3/2018
Oman pääoman tuotto (ROE), %	5,0	12,0
Oman pääoman tuotto käyvin arvoin,%	11,8	8,0
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,3	0,8
Kulujen osuus tuotoista, %	59,9	52,4
Järjestämättömät saamiset luotto- ja takauskannasta, %	0,5	0,5
Henkilöstö keskimäärin	2 606	2 468

VAIHTOEHTOISET TUNNUSLUVUT

Vaihtoehtoisia tunnuslukuja esitetään kuvaamaan liiketoiminnan taloudellista kehitystä ja parantamaan vertailukelpoisuutta eri raportointikausien välillä. Seuraavista vahinkovakuutuksen vaihtoehtoisista tunnusluvuista on luovuttu: Vahinkosuhte (ilman perustekorkokulua), %, Liikekulusuhde, %, Riskisuhte (ilman perustekorkokulua), %, Yhdistetty kulusuhde (ilman perustekorkokulua), %, Toimintakulusuhde, %, Operatiivinen vahinkosuhte, %, Operatiivinen liikekulusuhde, % uuden segmenttijaon myötä. Uusina vaihtoehtoisina tunnuslukuina esitetään Oman pääoman tuotto ilman OP-bonuksia, % ja Koko pääoman tuotto ilman OP-bonuksia, %.

Käytettyjen vaihtoehtoisten tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty alla.

Oman pääoman tuotto (ROE), %	$\frac{\text{Tilikauden tulos}}{\text{Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Oman pääoman tuotto (ROE) käyvin arvoin, %	$\frac{\text{Tilikauden laaja tulos}}{\text{Oma pääoma (tilikauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Oman pääoman tuotto (ROE) ilman OP-bonuksia, %	$\frac{\text{Tilikauden tulos} + \text{OP-bonukset}}{\text{Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Koko pääoman tuotto (ROA), %	$\frac{\text{Kauden tulos}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (tilikauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Koko pääoman tuotto (ROA) ilman OP-bonuksia, %	$\frac{\text{Tilikauden tulos} + \text{OP-bonukset}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (tilikauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Kulujen osuus tuotoista, %	$\frac{\text{Kulut yhteensä}}{\text{Tuotot yhteensä}} \times 100$
Järjestämättömät saamiset luotto- ja takauskannasta, %	$\frac{\text{Järjestämättömät saamiset (netto)}}{\text{Luotto- ja takauskanta katsauskauden lopussa}} \times 100$
Tappiota koskevan vähennyserän kattavuusaste (coverage ratio), %	$\frac{\text{Tappiota koskeva vähennyserä}}{\text{Saamiset asiakkailta (taseen- ja taseen ulkopuoliset erät)}} \times 100$
Vahinkovakuutus:	
Operatiivinen yhdistetty kulusuhde	Operatiivinen vahinkosuhte + operatiivinen liikekulusuhde Operatiivinen riskisuhte + operatiivinen toimintakulusuhde
Operatiivinen riskisuhte (ilman perustekorkokulua), %	$\frac{\text{Korvaukset pl. korvausten selvittelykulut ja laskuperustemuutokset}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto) pl. laskuperustemuutokset}} \times 100$
Operatiivinen toimintakulusuhde, %	$\frac{\text{Liikekulut ja korvausten selvittelykulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto) pl. laskuperustemuutokset}} \times 100$

ERILLISLASKENTAAN PERUSTUVAT TUNNUSLUVUT

Vakavaraisuussuhde, %	<u>Omat varat yhteensä</u> Kokonaisriski	x 100
Tier 1 Vakavaraisuussuhde, %	<u>Ensisijainen pääoma (Tier 1)</u> Kokonaisriski	x 100
Ydinpääoma (CET1) vakavaraisuussuhde, %	<u>Ydinpääoma (CET1)</u> Kokonaisriski	x 100
Solvenssisuhde, %	<u>Omat varat</u> Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR)	x 100
Vähimmäisomavaraisuusaste (leverage ratio), %	<u>Ensisijainen pääoma (T1)</u> Vastuiden määrä	x 100
Maksuvalmiusvaatimus (LCR), %	<u>Likvidit varat</u> Likviditeetin ulosvirtaukset - likviditeetin sisäänvirtaukset stressitilanteessa	x 100
Taloudellisen pääomavaateen tuotto, %	<u>Tulos + asiakasbonukset verojen jälkeen (12 kk liukuva)</u> Keskimääräinen taloudellinen pääomavaade	x 100
Pysyvän varainhankinnan vaatimus, (NSFR), %	<u>Pysyvä varainhankinta</u> Pysyvän varainhankinnan vaade	x 100

VAHINKOVAKUUTUKSEN OPERATIIVINEN TULOS

Milj. €	1-3/2019	1-3/2018	Muutos, %	1-12/2018
Vakuutusmaksutuotot	355	359	-1,0	1 465
Korvauskulut	-251	-235	6,6	-945
Toimintakulut	-96	-99	-3,7	-401
Aineettomien poisto-oikaisu		-5		-18
Vakuutustekninen kate	9	19	-52,4	100
Sijoitustuotot ja -kulut	65	6		9
Muut tuotot ja kulut	-7	0		-8
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	-38	9		19
Tulos ennen veroja	29	34	-14,2	120

Vahinkovakuutuksen tunnuslukujen laskennassa käytetään vahinkovakuutusyhtiöiden toimintokohtaisia kuluja, joita ei esitetä samalla periaatteella konsernin tuloslaskelmassa.

Liite 3. Korkokate

Milj. €	1-3/ 2019	1-3/ 2018
Korkotuotot		
Saamiset luottolaitoksilta		
Korot	4	6
Negatiiviset korot	3	3
Yhteensä	7	10
Saamiset asiakkailta		
Lainat	82	76
Rahoitusleasingsaamiset	7	6
Arvoltaan alentuneet lainat ja muut sitoumukset	0	0
Negatiiviset korot	4	3
Yhteensä	93	85
Saamistodistukset		
Arvostettava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	0	0
Myytavissa olevat	21	23
Eräpäivään asti pidettävät		0
Yhteensä	22	23
Johdannaissopimukset		
Käyvän arvon suojaus	-26	-28
Rahavirran suojaus	0	1
Rahavirran suojauksen tehoton osuus	0	0
Muut	1	2
Yhteensä	-25	-25
Muut	1	1
Yhteensä	98	94
Korkokulut		
Velat luottolaitoksille		
Korot	22	16
Negatiiviset korot	18	16
Yhteensä	39	33
Velat asiakkaille	4	0
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	43	32
Velat, joilla on huonompi etuoikeus		
Pääomalainat	1	1
Muut	11	11
Yhteensä	12	12
Johdannaissopimukset		
Käyvän arvon suojaus	-38	-32
Muut	-31	-18
Yhteensä	-69	-50
Muut	1	1
Yhteensä	30	28
Korkokate ilman suojauslaskennan arvostuseriä	67	66
Suojaavat johdannaiset	4	1
Suojauskohteiden arvomuutokset	-4	-2
Korkokate yhteensä	67	65

Liite 4. Vakuutuskate

Milj. €	1-3/ 2019	1-3/ 2018
Vahinkovakuutusmaksutuotot, netto		
Vakuutusmaksutulo	641	623
Jälleenvakuuttajien osuus	-10	-8
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-288	-269
Jälleenvakuuttajien osuus	12	12
Yhteensä	354	358
Vahinkovakuutuskorvaukset, netto		
Maksetut korvaukset	-293	-235
Jälleenvakuuttajien osuus	9	8
Korvausvastuun muutos	41	6
Jälleenvakuuttajien osuus	-1	-7
Yhteensä	-244	-228
Vahinkovakuutuksen muut erät	-1	0
Vakuutuskate yhteensä	109	129

Liite 5. Nettopalkkiotuotot

1-3/2019, milj. €	Yritys- pankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	Konserni yhteensä
Palkkiotuotot					
Luotonanto	10	0	0	0	10
Talletukset	0		0	0	0
Maksuliike	6		0	0	6
Arvopapereiden välitys	6				6
Arvopapereiden liikkeeseen lasku	2		0	0	2
Rahastot	0		0	0	0
Omaisuudenhoito	3			0	3
Lainopilliset tehtävät	0				0
Takaukset	3		0	0	3
Vakuutusten välitys		3			3
Terveys- ja hyvinvointipalvelut		6		0	5
Muut	4		0	0	4
Palkkiotuotot yhteensä	34	9	0	-1	42
Palkkiokulut					
Maksuliike	0	0	0	0	0
Arvopapereiden välitys	1			0	1
Arvopapereiden liikkeeseen lasku	1		0	0	1
Omaisuudenhoito	1	0	0	0	1
Vakuutustoiminta		14			14
Terveys- ja hyvinvointipalvelut		3			3
Muut*	27	0	0	0	27
Palkkiokulut yhteensä	31	17	1	0	48
Nettopalkkiotuotot yhteensä	3	-8	-1	0	-5

* Erä sisältää 25 miljoonaa euroa jäsenosuuspankeille maksettuja palkkiokuluja johdannaiskaupasta.

1-3/2018, milj. €	Yritys- pankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	Konserni yhteensä
Palkkiotuotot					
Luotonanto	11	0	0	0	11
Talletukset	0		0	0	0
Maksuliike	5		0	0	5
Arvopapereiden välitys	4				4
Arvopapereiden liikkeeseen lasku	3		0		3
Rahastot	0		0	0	0
Omaisuu denhoito	3			0	3
Lainopilliset tehtävät	0		0	0	0
Takaukset	3		0	0	3
Vakuutusten välitys		3			3
Terveys- ja hyvinvointipalvelut		4		0	4
Muut	3		0	0	3
Palkkiotuotot yhteensä	33	7	0	0	40
Palkkiokulut					
Maksuliike	0	0	0	0	0
Arvopapereiden välitys	2				2
Arvopapereiden liikkeeseen lasku	0		0		0
Omaisuu denhoito	1	0	0		1
Vakuutustoiminta		17			17
Terveys- ja hyvinvointipalvelut		2			2
Muut*	21		0	0	21
Palkkiokulut yhteensä	24	19	1	0	43
Nettopalkkiotuotot yhteensä	10	-12	0	0	-3

* Erä sisältää 18 miljoonaa euroa jäsenosuuspankeille maksettuja palkkiokuluja johdannaiskaupasta.

Liite 6. Sijoitustoiminnan nettotuotot

Milj. €	1-3/ 2019	1-3/ 2018
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien nettotuotot		
Saamistodistukset		
Korkotuotot	10	9
Muut tuotot ja kulut	-1	0
Myyntivoitot ja -tappiot	16	18
Valuutta-arvostusvoitot ja -tappiot	4	-5
Arvonalentumiset ja niiden peruutukset	1	-1
Yhteensä	28	21
Yhteensä	28	21
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot		
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat		
Saamistodistukset		
Arvostusvoitot ja -tappiot	3	-1
Korkotuotot ja -kulut	1	2
Yhteensä	4	0
Osakkeet ja osuudet		
Arvostusvoitot ja -tappiot	-1	5
Osinkotuotot	0	2
Yhteensä	-1	6
Johdannaiset		
Arvostusvoitot ja -tappiot	8	39
Korkotuotot ja -kulut	-2	-1
Yhteensä	6	38
Yhteensä	10	45
Rahoitusvarat, jotka on arvostettava käypään arvoon tulosvaikutteisesti		
Saamistodistukset		
Korkotuotot	0	0
Arvostusvoitot ja -tappiot	0	-1
Yhteensä	1	0
Osakkeet ja osuudet		
Arvostusvoitot ja -tappiot	43	5
Osinkotuotot	8	6
Yhteensä	51	11
Yhteensä	52	11
Rahoitusvarat, jotka on nimenomaisesti luokiteltu käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi		
Saamistodistukset		
Korkotuotot		1
Arvostusvoitot ja -tappiot		0
Yhteensä		1
Yhteensä		1
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot yhteensä	61	57

Sijoituskiinteistöjen nettotuotot		
Vuokratuotot	7	6
Arvostusvoitot ja -tappiot	2	1
Vastike- ja hoitokulut	-5	-4
Muut	-1	0
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot yhteensä	3	2
Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavien nettotuotot		
Lainat ja muut saamiset		
Korkotuotot	1	1
Korkokulut	0	0
Arvonalentumiset ja niiden peruutukset	-1	0
Lainat ja muut saamiset yhteensä	0	1
Vahinkovakuutuserät		
Diskonttauksen purkautuminen, vahinkovakuutukset	-7	-7
Osakkuusyhtiöt		
Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävät	0	0
Yhteensä	0	0
Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä	86	74

Liite 7. Liiketoiminnan muut kulut

Milj. €	1-3/ 2019	1-3/ 2018
ICT-kulut		
Tuotanto	35	27
Kehittäminen	16	15
Toimitilat	2	3
Viranomais- ja tilintarkastusmaksut	19	4
Ostetut palvelut	8	15
Tietoliikenne	3	2
Markkinointi	2	3
Yhteiskuntavastuu	0	0
Vakuutus- ja varmuus	1	1
Muut	16	13
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	101	84

Kehittämismenot

Milj. €	1-3/ 2019	1-3/ 2018
Kehittämisen ICT-kulut	16	15
Oman työn osuus	0	0
Kehittämisen kulut tuloslaskelmalla yhteensä	16	16
Aktivoidut ICT-menot	9	7
Aktivoitu oman työn osuus	0	0
Aktivoidut kehittämismenot yhteensä	9	7
Kehittämismenot yhteensä	25	22
Poistot ja arvonalentumiset	9	8

Liite 8. Saamisten arvonalentumiset

Milj. €	1-3/ 2019	1-3/ 2018
Luotto- ja takaustappioina poistetut saamiset	-1	-14
Palautukset poistetuista saamisista	0	0
Odotettavissa olevat luottotappiot saamisista asiakkailta ja taseen ulkopuolisista eristä	-4	24
Odotettavissa olevat luottotappiot saamistodistuksista*	0	0
Saamisten arvonalentumiset yhteensä	-4	10

* Vakuustoiiminnan saamistodistusten odotettavissa olevat luottotappiot esitetään sijoitustoiminnan nettotuotoissa.

Luottoriskille alttiina olevat vastuut ja niiden tappiota koskeva vähennyserä

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvaiheittain 31.3.2019

Taseessa olevat vastuut	Vaihe 1	Vaihe 2		Yhteensä	Vaihe 3	Vastuut yhteensä
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet			
Milj. €						
Saamiset asiakkailta (brutto)						
Yrityspankki	23 426	1 445	248	1 693	354	25 474
Saamiset asiakkailta yhteensä	23 426	1 445	248	1 693	354	25 474
Taseen ulkopuoliset nostovarot ja limiitit						
Yrityspankki	5 019	437	114	551	83	5 653
Nostovarot ja limiitit yhteensä	5 019	437	114	551	83	5 653
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset						
Yrityspankki	7 072	344		344	21	7 437
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	7 072	344		344	21	7 437
Saamistodistukset						
Muu toiminta	12 223					12 223
Vakuutus	2 534	55		55	7	2 596
Saamistodistukset yhteensä	14 757	55		55	7	14 819
Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut yhteensä	50 273	2 280	363	2 643	466	53 382

Tappiota koskeva vähennyserä arvonalentumisvaiheittain 31.3.2019

Taseessa olevat vastuut sekä taseen ulkopuoliset nostovarot ja limiitit*	Vaihe 1	Vaihe 2		Yhteensä	Vaihe 3	Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet			
Milj. €						
Saamiset asiakkailta						
Yrityspankki	-21	-22	-3	-25	-214	-260
Saamiset asiakkailta yhteensä	-21	-22	-3	-25	-214	-260
Taseen ulkopuoliset sitoumukset**						
Yrityspankki	-2	-5		-5		-7
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	-2	-5		-5		-7
Saamistodistukset***						
Muu toiminta	-2					-2
Vakuutus	-2	-1		-1	-3	-6
Saamistodistukset yhteensä	-4	-1		-1	-3	-8
Yhteensä	-27	-28	-3	-31	-217	-275

* Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan yhtenä summana vähentämään tase-erää.

** Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan tase-erään varaukset ja muut velat.

*** Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan käyvän arvon rahastoon muun laajan tuloksen eriin.

Alla olevassa taulukossa esitetään yhteenveto tappiota koskevasta vähennyserästä suhteessa vastuun määrään arvonalentumisvaiheittain. Kattavuusasteella kuvataan tappiota koskevan vähennyserän suhteellista osuutta vastuun määrästä.

Yhteenveto ja tunnusluvut 31.3.2019	Vaihe 1	Vaihe 2		Yhteensä	Vaihe 3	Yhteensä
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet			
Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset erät						
Yrityspankki	35 516	2 226	363	2 589	459	38 563
Tappiota koskeva vähennyserä						
Yrityspankki	-23	-27	-3	-30	-214	-267
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Yrityspankki	-0,06 %	-1,23 %	-0,77 %	-1,16 %	-46,72 %	-0,69 %
Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset erät yhteensä	35 516	2 226	363	2 589	459	38 563
Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä	-23	-27	-3	-30	-214	-267
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,06 %	-1,23 %	-0,77 %	-1,16 %	-46,72 %	-0,69 %
Saamistodistukset kirjanpitoarvo						
Muu toiminta	12 223					12 223
Vakuutus	2 534	55		55	7	2 596
Tappiota koskeva vähennyserä						
Muu toiminta	-2					-2
Vakuutus	-2	-1		-1	-3	-6
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Muu toiminta	-0,02 %					-0,02 %
Vakuutus	-0,08 %	-1,47 %		-1,47 %	-36,83 %	-0,22 %
Saamistodistukset yhteensä	14 757	55		55	7	14 819
Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä	-4	-1		-1	-3	-8
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,03 %	-1,47 %		-1,47 %	-36,83 %	-0,05 %

Sopimukset on ryhmitelty vastaamaan OP Ryhmän uutta segmenttijakoa 1.1.2019 alkaen. Vertailutiedot on oikaistu vastaavasti.

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvaiheittain 31.12.2018*

Taseessa olevat vastuut	Vaihe 1	Vaihe 2		Yhteensä	Vaihe 3	Vastuut yhteensä
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet			
Milj. €						
Saamiset asiakkailta (brutto)						
Yrityspankki	22 997	1 257	283	1 540	360	24 897
Saamiset asiakkailta yhteensä	22 997	1 257	283	1 540	360	24 897
Taseen ulkopuoliset nostovarvat ja limiitit						
Yrityspankki	4 443	512	139	651	86	5 180
Nostovarvat ja limiitit yhteensä	4 443	512	139	651	86	5 180
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset						
Yrityspankki	6 655	178		178	20	6 854
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	6 655	178		178	20	6 854
Saamistodistukset						
Muu toiminta	12 219	20		20		12 239
Vakuutus	2 321	195		195	6	2 522
Saamistodistukset yhteensä	14 540	215		215	6	14 761
Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut yhteensä	48 636	2 162	422	2 584	472	51 692

* Laskennan piirissä olevien vastuiden määrää on täsmennetty uuden segmenttijaon myötä.

Tappiota koskeva vähennyserä arvonalentumisvaiheittain 31.12.2018

Taseessa olevat vastuut sekä taseen ulkopuoliset nostovarot ja limiitit*	Vaihe 1	Vaihe 2		Yhteensä	Vaihe 3	Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet			
Milj. €						
Saamiset asiakkailta						
Yrityspankki	-25	-25	-3	-28	-206	-259
Saamiset asiakkailta yhteensä	-25	-25	-3	-28	-206	-259
Taseen ulkopuoliset sitoumukset**						
Yrityspankki	-2	-1		-1	0	-4
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	-2	-1		-1	0	-4
Saamistodistukset***						
Muu toiminta	-3	0		0		-3
Vakuutus	-2	-2		-2	-2	-6
Saamistodistukset yhteensä	-4	-2		-2	-2	-9
Yhteensä	-31	-29	-3	-32	-208	-272

* Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan yhtenä summana vähentämään tase-erää.

** Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan tase-erään varaukset ja muut velat.

*** Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan käyvän arvon rahastoon muun laajan tuloksen eriin.

Alla olevassa taulukossa esitetään yhteenveto tappiota koskevasta vähennyserästä suhteessa vastuun määrään arvonalentumisvaiheittain. Kattavuusasteella kuvataan tappiota koskevan vähennyserän suhteellista osuutta vastuun määrästä.

Yhteenveto ja tunnusluvut 31.12.2018	Vaihe 1	Vaihe 2		Yhteensä	Vaihe 3	Yhteensä
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet			
Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset erät						
Yrityspankki	34 096	1 947	422	2 369	466	36 931
Tappiota koskeva vähennyserä						
Yrityspankki	-27	-26	-3	-30	-207	-263
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Yrityspankki	-0,08 %	-1,36 %	-0,74 %	-1,25 %	-44,32 %	-0,71 %
Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset erät yhteensä	34 096	1 947	422	2 369	466	36 931
Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä	-27	-26	-3	-30	-207	-263
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,08 %	-1,36 %	-0,74 %	-1,25 %	-44,32 %	-0,71 %
Saamistodistukset kirjanpitoarvo						
Muu toiminta	12 219	20		20		12 239
Vakuutus	2 321	195		195	6	2 522
Tappiota koskeva vähennyserä						
Muu toiminta	-3	0		0		-3
Vakuutus	-2	-2		-2	-2	-6
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Muu toiminta	-0,02 %	-0,85 %		-0,85 %		-0,02 %
Vakuutus	-0,08 %	-1,13 %		-1,13 %	-33,79 %	-0,24 %
Saamistodistukset yhteensä	14 540	215		215	6	14 761
Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä	-4	-2		-2	-2	-9
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,03 %	-1,10 %		-1,10 %	-33,79 %	-0,06 %

Alla olevassa taulukossa esitetään tappiota koskevan vähennyserän muutos arvonalentumisvaiheittain Q1 2019 aikana seuraavien tekijöiden vaikutuksesta:

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset erät, milj. €	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
	12 kk	Koko voimassa- oloaika	Koko voimassa- oloaika	
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2019	27	30	207	263
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-1	7		6
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-4		5	1
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	0	-2		-1
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3		-3	6	2
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2		0	-3	-3
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		0	0
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	2	2	0	4
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-1	-1		-1
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	-1	-3	0	-4
Odotettavissa olevat luottotappiot nettomuutos	-4	1	8	4
Tappiota koskeva vähennyserä 31.3.2019	23	30	214	267

Siirroissa vaiheesta 1 vaiheeseen 3 verrataan rahoitusvaran nykyistä raportointihetken vaihetta 3 vuoden alun tilanteeseen. Näistä kuitenkin noin 85 prosenttia (kts. default capture rate tunnusluku alla) siirtyy vaiheeseen 3 vaiheen 2 kautta. Sopimus voi siirtyä suoraan vaiheeseen 3 ulkoisen maksuhäiriön takia.

Saamistodistukset, milj. €	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
	12 kk	Koko voimassa- oloaika	Koko voimassa- oloaika	
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2019	4	2	2	9
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	0	0		0
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	0		1	1
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	0	-1		-1
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3		0	0	0
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		0	0
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	0	0	0	0
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	0	-1	0	-1
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	0	0	0	0
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset (netto)	0			0
Odotettavissa olevat luottotappiot nettomuutos	0	-2	1	-1
Tappiota koskeva vähennyserä 31.3.2019	4	1	3	8

Alla olevassa taulukossa esitetään tappiota koskevan vähennyserän muutos arvonalentumisvaiheittain vuoden 2018 aikana seuraavien tekijöiden vaikutuksesta:

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset erät, milj. €	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
	12 kk	Koko voimassa- oloaika	Koko voimassa- oloaika	
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2018	18	32	223	273
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-1	5		4
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	0		2	2
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	1	-4		-3
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3		-2	4	2
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2		1	-4	-4
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		-2	-2
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	8	2	6	17
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-2	-5	-8	-16
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	3	2	16	22
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennystilin pienentymiset	0		-30	-30
Odotettavissa olevat luottotappiot nettomuutos	9	-2	-16	-10
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2018	27	30	207	263

Saamistodistukset, milj. €	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
	12 kk	Koko voimassa- oloaika	Koko voimassa- oloaika	
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2018	3	0	0	4
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	0	0		0
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	0		1	1
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	0	0		0
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2		0	0	0
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		0	0
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	1	2	1	4
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-1	0		-1
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	0			0
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset (netto)	1			1
Odotettavissa olevat luottotappiot nettomuutos	1	2	2	5
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2018	4	2	2	9

Liite 9. Vakuustoitominnan velat

Milj. €	31.3.2019	31.12.2018
Korvausvastuu		
Eläemuotoinen korvausvastuu	1 469	1 510
Muu korvausvastuu	1 064	1 056
Korkotäydennys (vastuuvelan suojien arvo)	63	21
Yhteensä	2 596	2 588
Vakuutusmaksuvastuu	858	569
Yhteensä	3 453	3 157

Liite 10. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Milj. €	31.3.2019	31.12.2018
Joukkovelkakirjalainat	11 670	10 121
Muut		
Sijoitustodistukset	75	105
Yritystodistukset	9 301	10 162
Kaupankäynnissä omaan salkkuun sisältyvät (-)	-66	-50
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat yhteensä	20 981	20 338

Liite 11. Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen

Milj. €	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				Yhteensä
	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Osakkeet ja osuudet (overlay approach)	Rahavirran suojaus	
Tase 31.12.2017	117	45		2	164
IFRS 9 -siirtymän vaikutus 1.1.2018	-1	-45			-46
Avaava tase 1.1.2018	115	0		2	118
Käyvän arvon muutokset	-32	0	-11	-1	-44
Tuloslaskelmaan siirretyt myyntivoitot	-4		1		-3
Tuloslaskelmaan siirretyt arvonalennukset			0		0
Siirrot korkokatteeseen				-1	-1
Laskennalliset verot	7	0	2	0	10
Päättävä tase 31.3.2018	86		-7	0	79

Käypään arvoon muun laajan tuloksen
erien kautta kirjattavat

Milj. €	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet (overlay approach)	Rahavirran suojaus	Yhteensä
Avaava tase 1.1.2019	3	-15	0	-12
Käyvän arvon muutokset	41	55	0	96
Tuloslaskelmaan siirretyt myyntivoitot	10	-10		0
Tuloslaskelmaan siirretyt arvonalennukset		-7		-7
Siirrot korkokatteeseen			0	0
Laskennalliset verot	-10	-8	0	-18
Päättävä tase 31.3.2019	44	15	0	59

Käyvän arvon rahasto ennen veroja oli katsauskauden lopussa 74 miljoonaa euroa positiivinen ja siihen liittyvä laskennallinen verovelka oli 15 miljoonaa euroa. Vertailukauden lopussa käyvän arvon rahasto oli 15 miljoonaa euroa negatiivinen ja siihen liittyvä laskennallinen verosaaminen oli 3 miljoonaa euroa. Katsauskauden lopussa käyvän arvon rahastossa oli väliaikaisen poikkeusmenettelyn soveltamisen johdosta oman pääoman ehtoisten instrumenttien positiivisia arvonmuutoksia yhteensä 28 miljoonaa euroa (24) ja negatiivisia arvonmuutoksia yhteensä 9 miljoonaa euroa (43). Käypään arvoon muiden laajan tuloksen kautta kirjattavien saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä oli käyvän arvon rahastossa 1 miljoonaa euroa.

Negatiivinen käyvän arvon rahasto purkautuu omaisuuden arvonnousujen, myyntitappioiden ja tulosvaikutteisten arvonalentumiskirjausten kautta.

Liite 12. Annetut vakuudet

Milj. €	31.3.2019	31.12.2018
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut		
Pantit	52	59
Muut	5 712	5 775
Annetut vakuudet yhteensä*	5 764	5 834
Vakuudelliset johdannaisvelat	910	928
Vakuudelliset muut velat	4 072	4 072
Vakuudelliset velat yhteensä	4 982	5 000

* Lisäksi keskuspankkiin on pantattu 4,3 miljardin euron kirjanpitoarvosta joukkovelkakirjalainoja, joista 1,5 miljardia euroa on päivän sisäisen limitin vakuutena. Joukkovelkakirjalainat ovat nostettavissa ilman keskuspankin ennakkolupaa, joten niitä ei ole esitetty yllä olevassa taulukossa.

Liite 13. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu

Varat, milj. €	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muun laajan	Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
		tuloksen erien kautta kirjattavat				
Käteiset varat	14 483					14 483
Saamiset luottolaitoksilta	8 660					8 660
Johdannaissopimukset			4 128		345	4 473
Saamiset asiakkailta	22 523					22 523
Saamistodistukset		15 076	773	38		15 888
Oman pääoman ehtoiset instrumentit		0	35	657		692
Muut rahoitusvarat	1 943					1 943
Rahoitusvarat						68 661
Muut kuin rahoitusvarat						1 314
Yhteensä 31.3.2019	47 608	15 076	4 936	695	345	69 975

Varat, milj. €	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muun laajan	Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
		tuloksen erien kautta kirjattavat				
Käteiset varat	12 239					12 239
Saamiset luottolaitoksilta	9 726					9 726
Johdannaissopimukset			3 476		187	3 663
Saamiset asiakkailta	22 351					22 351
Saamistodistukset		14 730	501	46		15 278
Oman pääoman ehtoiset instrumentit		0	36	616		651
Muut rahoitusvarat	1 521					1 521
Rahoitusvarat						65 429
Muut kuin rahoitusvarat						1 296
Yhteensä 31.12.2018	45 838	14 730	4 013	662	187	66 725

Velat, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Muut velat	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
Velat luottolaitoksille		17 172		17 172
Johdannaissopimukset	3 488		191	3 678
Velat asiakkaille		15 905		15 905
Vakuutusvelka		3 453		3 453
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		20 981		20 981
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 477		1 477
Muut rahoitusvelat		2 597		2 597
Rahoitusvelat				65 263
Muut kuin rahoitusvelat				621
Yhteensä 31.3.2019	3 488	61 585	191	65 884

Velat, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Muut velat	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
Velat luottolaitoksille		15 575		15 575
Johdannaissopimukset	3 023		264	3 287
Velat asiakkaille		16 422		16 422
Vakuutusvelka		3 157		3 157
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		20 338		20 338
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 482		1 482
Muut rahoitusvelat		1 779		1 779
Rahoitusvelat				62 038
Muut kuin rahoitusvelat				539
Yhteensä 31.12.2018	3 023	58 752	264	62 577

Yleiseen liikkeeseen laskettuihin velkakirjoihin sisältyvät joukkovelkakirjalainat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintameno. Näille velkakirjoille markkinoilta saatavilla olevan informaation ja vakiintuneiden arvostusmenetelmien avulla arvioitu käypä arvo maaliskuun lopussa oli n. 219 miljoonaa euroa (102) kirjanpitoarvoa suurempi. Huonommalla etuoikeudella olevat velat on arvostettu jaksotettuun hankintameno. Näiden käyvät arvot ovat jaksotettua hankintamenoa suuremmat, mutta luotettavien käypien arvojen määrittämiseen liittyy epävarmuutta.

Liite 14. Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen rahoitusinstrumenttien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti

Varojen käyvät arvot 31.3.2019, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	327	57	308	692
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	194	89	528	811
Johdannaissopimukset	0	4 196	277	4 473
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit		0		0
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	12 689	1 821	566	15 076
Rahoitusinstrumentit yhteensä	13 210	6 163	1 680	21 052
Sijoituskiinteistöt			328	328
Yhteensä	13 210	6 163	2 008	21 380
Varojen käyvät arvot 31.12.2018, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	297	53	301	651
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	115	133	299	547
Johdannaissopimukset	0	3 606	57	3 663
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit		0		0
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	11 873	2 666	191	14 730
Rahoitusinstrumentit yhteensä	12 286	6 459	848	19 592
Sijoituskiinteistöt			320	320
Yhteensä	12 286	6 459	1 168	19 912
Velkojen käyvät arvot 31.3.2019, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
Muut		0		0
Johdannaissopimukset	2	3 456	219	3 678
Yhteensä	2	3 456	219	3 678
Velkojen käyvät arvot 31.12.2018, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
Muut		0		0
Johdannaissopimukset	10	3 233	44	3 287
Yhteensä	10	3 234	44	3 287

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatason 1 ryhmitellyt erät koostuvat pörssiessä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatason 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatason on luokiteltu suurin osa OP Yrityspankki - konsernin OTC-johdannaisista sekä yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy erityistä epävarmuutta. Hierarkiatason 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasolle 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään kompleksisemmat OTC-johdannaiset sekä sellaiset pitkän maturiteetin johdannaiset, joiden arvostuksessa käytettyä markkinadataa on jouduttu ekstrapoloimaan, tietyt private equity -sijoitukset, epälikvidit lainat, strukturoidut lainat ml. arvopaperistetut lainat ja strukturoidut velkakirjat sekä hedge-rahastot. Tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

Siirrot käyvän arvon arvostuksen tasojen välillä

Siirrot eri hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaman tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen toteutumispäivänä. Siirrot tasojen välillä johtuvat pääosin käytävissä olevien markkinanoteerausten määrästä.

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Erittely rahoitusvaroista ja rahoitusveloista

Rahoitusvarat, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Johdannais- sopimukset	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Varat yhteensä
Avaava tase 1.1.2019	600	57	191	848
Tuloslaskelman nettotuotot	-276	220	0	-55
Laajan tuloslaskelman nettotuotot			1	1
Hankinnat	14		1	15
Myynnit	-10		-8	-18
Lyhennykset	0			0
Siirrot tasoon 3	509		401	910
Siirrot tasosta 3			-20	-20
Päätävä tase 31.3.2019	836	277	566	1 680

Rahoitusvelat, milj. €	Johdannais- sopimukset	Velat yhteensä
Avaava tase 1.1.2019	44	44
Tuloslaskelman nettotuotot	176	176
Päätävä tase 31.3.2019	219	219

Erittely nettotuotoista tuloslaskelmaerittäin 31.3.2019

Milj. €	Korkokate	Sijoitustoiminnan nettotuotot	Laaja tulos- laskelma/ Käyvän arvon rahaston muutos	Nettotuotot tilikauden lopussa hallussa olevista varoista ja veloista
Realisoituneet nettotuotot	-280	4	0	-276
Realisoitumattomat nettotuotot	44		1	45
Nettotuotot yhteensä	-235	4	1	-230

Hierarkiatason 3 johdannaiset ovat asiakkaiden tarpeisiin strukturoituja johdannaisia, joiden markkinariski on katettu vastaavalla johdannais sopimuksella. Tulosvaikutusta avoimesta markkinariskistä ei synny. Tason 3 johdannaiset liittyvät OP Yrityspankin liikkeeseen laskemiin strukturoituihin joukkovelkakirjalainoihin, joiden tuotto määräytyy kytketyn johdannaisen arvonkehityksen perusteella. Näiden kytkettyjen johdannaisen arvonmuutosta ei ole esitetty yllä olevassa taulukossa. Lisäksi tasolle 3 on luokiteltu pitkän maturiteetin johdannaisia, joiden arvostuksessa käytettyä markkinadataa on jouduttu ekstrapoloimaan.

Arvostustekijöiden muutokset

Arvostusmenetelmissä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia vuoden 2019 aikana.

Liite 15. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Milj. €	31.3.2019	31.12.2018
Takaukset	632	647
Takuuvastuut	1 680	1 668
Luottolupaukset	5 930	5 257
Lyhytaikaisiin kauppatahtumiin liittyvät sitoumukset	250	265
Muut*	713	712
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	9 205	8 549

* Josta vahinkovakuutustoiminnan sitoumukset pääomarahastoihin 204 miljoonaa euroa (203).

Liite 16. Johdannaissopimukset

Johdannaiset yhteensä 31.3.2019

Milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksu-aika			Yhteensä	Käyvät arvot*	
	< 1 v	1-5 v	> 5 v		Varat	Velat
Korkojohdannaiset, josta	42 117	97 953	84 537	224 607	2 722	2 034
Keskusvastapuoliselitettävät	8 906	41 410	39 480	89 796	59	49
Valuuttajohdannaiset	35 433	7 147	2 963	45 543	1 203	1 099
Osake- ja indeksisidonnaiset johdannaiset		3		3	0	0
Luottojohdannaiset		721	318	1 039	14	11
Muut johdannaiset	188	441	10	639	49	25
Johdannaiset yhteensä	77 738	106 264	87 828	271 830	3 989	3 168

Johdannaiset yhteensä 31.12.2018

Milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksu-aika			Yhteensä	Käyvät arvot*	
	< 1 v	1-5 v	> 5 v		Varat	Velat
Korkojohdannaiset, josta	42 330	94 366	79 799	216 494	2 132	1 583
Keskusvastapuoliselitettävät	9 278	38 670	36 704	84 652	8	12
Valuuttajohdannaiset	29 019	6 784	3 404	39 208	1 018	1 121
Osake- ja indeksisidonnaiset johdannaiset		3		3	0	0
Luottojohdannaiset	15	189	2	206	4	9
Muut johdannaiset	208	364	8	580	34	29
Johdannaiset yhteensä	71 572	101 706	83 213	256 491	3 188	2 742

* Käyvät arvot sisältävät kertyneet korot, jotka muiden kuin kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien johdannaisten osalta esitetään taseessa muissa varoissa tai varauksissa ja muissa veloissa. Lisäksi keskusvastapuoliselitetyksessä olevien johdannaisten käyvät arvot on nettoutettu taseessa.

Liite 17. Rahoitusvarat ja -velat, jotka on vähennetty toisistaan tai joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen nettoutusjärjestely

Rahoitusvarat

31.3.2019, milj. €	Rahoitus- varojen brutto- määrä	Rahoitusvelkojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusvaroista*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Rahoitusvarojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa		
				Johdannais- yleissopimukset***	Saadut vakuudet	Nettomäärä
Johdannaiset	5 733	-1 260	4 473	-2 146	-777	1 550

31.12.2018, milj. €	Rahoitus- varojen brutto- määrä	Rahoitusvelkojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusvaroista*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Rahoitusvarojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa		
				Johdannais- yleissopimukset***	Saadut vakuudet	Nettomäärä
Johdannaiset	4 597	-934	3 663	-1 884	-490	1 289

Rahoitusvelat

31.3.2019, milj. €	Rahoitus- velkojen brutto- määrä	Rahoitusvarojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusveloista*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Rahoitusvelkojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa		
				Johdannais- yleissopimukset***	Annetut vakuudet	Nettomäärä
Johdannaiset	5 139	-1 461	3 678	-2 146	-694	839

31.12.2018, milj. €	Rahoitus- velkojen brutto- määrä	Rahoitusvarojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusveloista*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Rahoitusvelkojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa		
				Johdannais- yleissopimukset***	Annetut vakuudet	Nettomäärä
Johdannaiset	4 353	-1 066	3 287	-1 884	-703	700

* ml. käteisvaroihin sisältyvä päivittäin selvitettyjen johdannaisten nettomäärä yht. -181 (-140) miljoonaa euroa.

** Käyvät arvot sisältäen kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien johdannaisten kertyneet korot.

*** Käytäntönä on solmia johdannaisyleissopimukset kaikkien johdannaistalouksien kanssa.

OTC-johdannaisten keskusvastapuoliselvitys

Finanssivastapuolten kanssa solmitut standardiehtoiset OTC-johdannaiskaupat selvitetään London Clearing House:n kanssa EMIR-asetuksen (EU 648/2012) mukaisesti. Toimintamallissa johdannaisten vastapuoleksi muuttuu päivittäisen selvitysprosessin päätteeksi keskusvastapuoli, jonka kanssa netotetaan johdannaisten päiväkohtaiset maksut. Lisäksi päivittäin joko maksetaan tai saadaan vakuus, joka vastaa avointen sopimusten käypien arvojen muutosta (variation margin). Keskusvastapuoliselvityksessä olevat korkojohdannaiset esitetään nettona taseessa.

Muut kahdenvälisesti selvittävät OTC-johdannaiset

Konsernin ja muiden asiakkaiden välisiin johdannaiskauppoihin sekä sellaisiin johdannaiskauppoihin, joita asetuksen mukainen keskusvastapuoliselvitys ei koske, sovelletaan joko ISDA:n, konsernin omaa tai Finanssiala ry:n johdannaisyleissopimusta. Näiden sopimusten perusteella johdannaisten maksuja voidaan netottaa transaktiokohtaisesti maksupäivittäin ja vastapuolen maksukyvyttömyys- ja konkurssitilanteissa. Sopimusehdoissa voidaan lisäksi vastapuolikohtaisesti sopia vakuuksista. Nämä johdannaiset esitetään taseessa bruttoperusteisesti.

Liite 18. Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta sekä ongelmasaamiset

31.3.2019, mlj. €	Ei arvonalennettu (brutto)	Tappiota koskeva vähennys-erä	Tase-arvo
Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta			
Saamiset luottolaitoksilta	8 661	1	8 660
Saamiset asiakkailta	20 593	254	20 339
josta pankkitakaussaamiset	2	0	2
Rahoitusleasing	2 190	6	2 184
Yhteensä	31 443	260	31 183
Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta sektoreittain			
Yritykset	18 466	244	18 223
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	9 438	1	9 436
Kotitaloudet	2 003	12	1 991
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	375	2	373
Julkisyhteisöt	1 161	1	1 160
Yhteensä	31 443	260	31 183
31.12.2018, mlj. €			
Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta			
Saamiset luottolaitoksilta	9 727	1	9 726
Saamiset asiakkailta	20 455	254	20 202
josta pankkitakaussaamiset	2	0	2
Rahoitusleasing	2 154	4	2 150
Yhteensä	32 337	259	32 078
Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta sektoreittain			
Yritykset	18 338	241	18 097
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	10 503	2	10 501
Kotitaloudet	1 966	10	1 956
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	368	3	364
Julkisyhteisöt	1 162	3	1 159
Yhteensä	32 337	259	32 078

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustot 31.3.2019, milj. €

	Terveet ("performing") saamiset luottolai- toksilta ja asiakkailta (brutto)	Järjestä- mättömät ("non-per- forming") saamiset luottolai- toksilta ja asiakkailta (brutto)	Saamiset luottolai- toksilta ja asiakkailta (brutto)	Tappiota koskeva vähennyserä	Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (netto)
Yli 90 pv erääntyneet saamiset		87	87	83	4
Todennäköisesti maksamatta jäävät		230	230	116	114
Lainanhoitojoustot	77	20	97	10	87
Yhteensä	77	337	414	209	205

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustot 31.12.2018, milj. €

	Terveet ("performing") saamiset luottolai- toksilta ja asiakkailta (brutto)	Järjestä- mättömät ("non-per- forming") saamiset luottolai- toksilta ja asiakkailta (brutto)	Saamiset luottolai- toksilta ja asiakkailta (brutto)	Saamis- kohtaiset arvonalen- tumiset	Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta (netto)
Yli 90 pv erääntyneet saamiset		86	86	83	3
Todennäköisesti maksamatta jäävät		194	194	115	79
Lainanhoitojoustot	53	22	75	12	62
Yhteensä	53	301	354	210	145

Yli 90 pv erääntyneenä saamisena raportoidaan jäljellä oleva pääoma sellaisesta saamisesta, jonka korko tai pääoma on ollut erääntyneenä ja maksamatta yli kolme kuukautta. Todennäköisesti maksamatta jäävinä sopimuksina raportoidaan heikoimpien luottoluokkien (henkilöasiakkailta F ja muilla 11–12) sopimukset. Lainanhoitojoustoina raportoidaan saamiset, joiden ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneestä maksukyvyistä johtuen. Uudelleen neuvoteltujen saamisten lainaehtoja on helpotettu asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuen esimerkiksi myöntämällä lyhennysvapaa, jonka kesto on 6–12 kk. Lainanhoitojoustot ovat ECL-laskennan vaiheissa 2 tai 3.

Tunnusluku, %	31.3.2019	31.12.2018
Tappiota koskeva vähennyserä/saamiskohtaiset arvonalentumiset, % ongelmasaamisista	50,4 %	59,1 %

Liite 19. Vakuutus-segmentin sijoitustoiminnan riskiasema

Sijoituskannan allokatiotajakauma	31.3.2019		31.12.2018	
	Käypä arvo milj. €*	%	Käypä arvo milj. €*	%
Rahamarkkinat yhteensä	139	4	173	5
Rahamarkkinasijoitukset ja talletukset**	133	3	167	4
Johdannaiset***	6	0	5	0
Joukkolainat ja korkorahastot yhteensä	2 957	78	2 857	77
Valtiot	450	12	498	13
Investment Grade	1 972	52	1 895	51
Kehittyvät markkinat ja High Yield	280	7	243	7
Strukturoidut sijoitukset****	255	7	222	6
Osakkeet yhteensä	374	10	360	10
Suomi	67	2	60	2
Kehittyneet markkinat	168	4	147	4
Kehittyvät markkinat	79	2	76	2
Käyttöomaisuus ja ei-noteeratut osakkeet	1	0	1	0
Pääomasijoitukset	58	2	76	2
Vaihtoehtoiset sijoitukset yhteensä	32	1	28	1
Hedge-fund rahastot	32	1	28	1
Kiinteistösijoitukset yhteensä	302	8	312	8
Suorat kiinteistöt	160	4	157	4
Epäsuorat kiinteistösijoitukset	143	4	155	4
Yhteensä	3 804	100	3 730	100

* Sisältää siirtyvät korot.

** Sisältää kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten markkina-arvon.

*** Johdannaisten vaikutus omaisuuslajin allokatioon (deltavasta-arvo).

**** Sisältää vakuudelliset lainat sekä lainarahastot ja epälikvidit lainat.

Liite 20. Luottolaitosvakavaraisuus

Milj. €	31.3.2019	31.12.2018
OP Yrityspankki -konsernin oma pääoma	4 091	4 147
Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta	-53	-6
Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	0	0
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	4 037	4 141
Aineettomat hyödykkeet	-59	-63
Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisut	-24	-29
Ennakoitu voitonjako		-173
Tilikauden tulos, jota ei lueta omiin varoihin	-25	
ECL - odotetut tappiot alijäämä	-107	-105
Ydinpääoma (CET1)	3 823	3 772
Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	82	90
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	82	90
Ensisijainen pääoma (T1)	3 905	3 862
Debentuurilainat	911	944
ECL - odotetut tappiot ylijäämä	45	47
Toissijainen pääoma (T2)	956	990
Omat varat yhteensä	4 861	4 852

Ydinpääomasta (CET1) on vähennetty varovaisen arvostamisen oikaisu 7 (6) miljoonaa euroa.

Pääomalainoihin on sovellettu vanhoja pääomainstrumentteja koskevia siirtymäsäännöksiä. Vakavaraisuuden ja vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa ei ole sovellettu IFRS9-siirtymäsäännöstä.

Kokonaisriski, milj. €	31.3.2019	31.12.2018
Luotto- ja vastapuoliriski	23 104	22 216
Standardimenetelmä (SA)	2 797	2 458
Valtio- ja keskuspankkivastuut	86	85
Luottolaitosvastuut	7	6
Yritysvastuut	2 658	2 327
Vähittäisvastuut	2	6
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	0	0
Muut	43	34
Sisäisten luottoluokittusten menetelmä (IRB)	20 307	19 758
Luottolaitosvastuut	1 049	1 083
Yritysvastuut	13 839	13 198
Vähittäisvastuut	1 360	1 416
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	3 733	3 725
Muut	326	336
Markkina- ja selvitysrishti, standardimenetelmä	1 561	1 319
Operatiivinen riski, standardimenetelmä	1 387	1 285
Vastuun arvonoikaus (CVA)	182	175
Muut riskit	42	
Kokonaisriski yhteensä	26 276	24 996

Oman pääoman ehtoisten sijoitusten riskipaino sisältää 3,7 miljardia euroa OP Ryhmän sisäisistä vakuutusyhtiösijoituksista.

Valtiovastuiden riskipainotetuista eristä 63 miljoonaa euroa (62) on laskennallisia verosaamia, jotka käsitellään 250 prosentin riskipainolla ydinpääomasta vähentämisen sijaan.

Suhdeluvut, %	31.3.2019	31.12.2018
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	14,6	15,1
Tier 1 vakavaraisuussuhde	14,9	15,5
Vakavaraisuussuhde	18,5	19,4
Suhdeluvut ilman siirtymäsäännöksiä, %	31.3.2019	31.12.2018
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	14,6	15,1
Tier 1 vakavaraisuussuhde	14,6	15,1
Vakavaraisuussuhde	18,2	19,1
Pääomavaatimus, milj. €	31.3.2019	31.12.2018
Omat varat	4 861	4 852
Pääomavaatimus	2 775	2 642
Puskuri pääomavaatimukseen	2 086	2 210

Pääomavaatimus muodostuu minimivaateesta 8 prosenttia, kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.

Liite 21. Vastuut luottoluokittain

Yritysvastuut luottoluokittain (FIRB)

31.3.2019

Luottoluokka	Taseen erät, vastuu-arvo, (EAD) milj. €	Taseen ulkopuoliset erät, vastuu-arvo, (EAD) milj. €	CF, keskimäärin, %	PD, keskimäärin, %	LGD, keskimäärin, %	Riskipainotetut erät, milj. €	Riskipaino, keskimäärin, %	Odotetut tappiot, milj. €
1,0-2,0	683	353	85,3	0,0	44,2	153	14,8	0
2,5-5,5	11 292	3 254	72,9	0,2	44,3	5 683	39,1	12
6,0-7,0	3 534	1 014	71,8	1,3	43,8	4 348	95,6	25
7,5-8,5	1 908	514	71,5	4,3	43,5	3 104	128,2	43
9,0-10,0	150	110	67,1	15,8	44,2	550	211,4	18
11,0-12,0	198	88	59,4	100,0	44,8			137
Yhteensä	17 764	5 334	73,1	1,0	44,2	13 839	59,9	235

31.12.2018

Luottoluokka	Taseen erät, vastuu-arvo, (EAD) milj. €	Taseen ulkopuoliset erät, vastuu-arvo, (EAD) milj. €	CF, keskimäärin, %	PD, keskimäärin, %	LGD, keskimäärin, %	Riskipainotetut erät, milj. €	Riskipaino, keskimäärin, %	Odotetut tappiot, milj. €
1,0-2,0	850	366	84,9	0,0	44,6	182	15,0	0
2,5-5,5	11 098	3 310	72,6	0,2	44,0	5 632	39,1	11
6,0-7,0	3 431	928	72,3	1,3	43,5	4 156	95,3	23
7,5-8,5	1 619	361	73,5	4,3	43,5	2 655	134,1	37
9,0-10,0	163	102	68,2	16,0	44,4	573	216,7	19
11,0-12,0	289	12	61,3	100,0	44,7			135
Yhteensä	17 450	5 079	73,3	0,9	43,9	13 198	59,4	225

Keskimääräisessä PD:ssä ja riskipainossa ei ole huomioitu maksukyvyttömiä eli luottoluokkia 11,0 ja 12,0.

Liite 22. Vakuutusyhtiöiden vakavaraisuus

Milj. €	31.3.2019	31.12.2018
Hyväksyttävä oma varallisuus	879	818
Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR)		
Markkinariski	456	421
Vakuutusriski	289	281
Vastapuoliriski	38	36
Operatiivinen riski	45	45
Hajautushyödyt ja vaimennusvaikutus	-161	-162
Yhteensä	666	621
Puskuri SCR:ään	213	197
SCR-suhde, %	132 %	132 %
SCR-suhde, % ilman siirtymäsäännöksiä	132 %	132 %

Luvut ovat vakuutusyhtiöiden arvioiden mukaisia ja niissä on huomioitu siirtymäsäännökset.

Liite 23. Lähipiiritapahtumat

OP Yrityspankki -konsernin lähipiiriin muodostavat emoyhtiö OP Osuuskunta, konserniin yhdistellyt tytäryhtiöt, osakkuusyhtiöt, hallintohenkilöt ja muut lähipiiriin kuuluvat yhteisöt. OP yrityspankki -konsernin hallintohenkilöihin luetaan OP Yrityspankki Oyj:n toimitusjohtaja, hallituksen jäsenet ja näiden läheiset perheenjäsenet. Lähipiiriin luetaan myös yhtiöt, joissa hallintohenkilöllä tai hallintohenkilön läheisellä perheenjäsenellä on huomattava vaikutusvalta. Muihin lähipiiriin kuuluviin yhteisöihin luetaan OP-Eläkekassa, OP-Eläkesäätiö ja sisaryritykset OP Osuuskunta -konsernissa.

Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin.

Lähipiiriliiketoiminnassa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia 31.12.2018 jälkeen.

Taloudellinen informaatio 2019

Vuoden 2019 osavuositarkastusten julkaisupäivät:

Osavuositarkastus 1.1.–30.6.2019	30.7.2019
Osavuositarkastus 1.1.–30.9.2019	29.10.2019

Helsingissä 7.5.2019

OP Yrityspankki Oyj
Hallitus

Lisätiedot:

Toimitusjohtaja Katja Keitaanniemi, puh. 010 252 1387

Viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja Tuuli Kousa, puh. 010 252 2957

www.op.fi